

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.
VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRLETESER:
 Helyi hírekért egyenként 20 fillér
 külföldi hírekért 16 fillér
 Helyi hírekért 10 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 137.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
 József tőrcsög-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 131.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szerda, július 3.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A hausse-miniszter.
- Vihar, zárt ülés.
- Sikkasztással vádolt aradi kereskedő.
- Az építőipari háború.
- Jegysek — a holdban.
- Színház és orfeum.
- Megmérgezett aradi család
- Hatál a púp miatt.
- Tárca: Egy fiú meg egy leány. Írta: Hegedüs-Bite Gyula.

A hausse-miniszter.

Arad, július 2.

Dus rendekben hull már az élet az aratók kaszáinak éle alatt s az ország még mindig kínos nyugtalansággal néz a termés eredménye elé. Egy egész esztendő gazdasági helyzetének súlyosbodását, vagy megkönnyülését jelenti az aratási eredmény jó, avagy rossz volta s így érthető, hogy a próbacseplések előtt nemcsak a gazda, de az egész magyar társadalom intenzíven foglalkozik a kérdéssel: milyen lesz a termés? Talán még soha nem volt akkora bizonytalanság e kérdés körül, mint most, amikor határozottan ugyan nem tud senki, de azért az általános vélemény megegyezik abban, hogy a termés nagyon gyenge lesz. Tápot nyújt ennek a hitnek a tőzsde viselkedése, a buzaárak emelkedése és a földmivelésügyi miniszter jelentése, amely a gyenge termést hivatalos formában is konstatálja.

Mindezek a tényezők gyenge termésről beszélnek és mégis: már most, az aratás megkezdésekor megállapítható, hogy a próbacseplések nagy meglepetést fognak hozni. A termés igen sok vidéken, különösen a Dunántul nagyon jó lesz, átlagosan azonban jó középtermésre lehet számítani. Hogy ez meglepetést fog okozni, az a fenti faktorok érdeme. A spekulánsok egész raja dolgozik azon, hogy a tőzsdén a rossz termés kilátásokról szóló híreket szétröpítse s ezzel a buza árát minél magasabbra felhajtja. A hamis hírek egész tömegét hozzák napról-napra forgalomba: hogy a drótféreg tönkretette a vetést, hogy üszkösödik a buza, hogy a hirtelen jött óriási hőség folytán a hőítés a termés 25—30 százalékát elpusztította.

Természetes, hogy a híresztelések hatása alatt a buzaárak óriási mértékben emelkedtek s előidézték azt az állapotot, amelynek következménye nemrégiben volt érezhető Aradon is, amikor a mesterséges ár-felcsigázás legerősebb dühöngése idején nagyarányú tőzsdeveszteségek híre kelt szárnyra több aradi urról. A spekulánsok munkája azonban ennek ellenére sem maradt támogatás nélkül. Segítségére jött, mint mindig, a földmivelésügyi miniszter, aki hivatalos jelentésében igyekezett annak kimutatására, hogy az idén alig lesz termés. A miniszter ugyanis a gazdák érdekeit tartva szem előtt, úgy vélte hivatását leghelyesebben és legjobban betölthetőnek, ha a buzaárak emel-

kedését ezuton is elősegíti. Az, hogy ezzel félrevezette a közvéleményt és hogy odaállott a spekulánsok harcában az egyik tábor háta mögé, az korántsem aggasztotta Darányi Ignácot, aki nem tartozik a tétova jellemek közé. Inkább baklövést csinál, de nem gondolkozik.

A gabonakereskedő, aki a főváros aszfaltozott utcáin várja a termési eredményről érkező híreket, nem képes a napról-napra, percről-percre megismétlődő híreszteléseket ellenőrizni. A tőzsde idegesen változékony hangulata pedig ezeknek is felül: hogyan ülne fel tehát a földmivelésügyi miniszter hivatalos jellegű jelentésének? Így azután érthető, hogy a buzaárak olyan magasra emelkedtek, mintha az idén ugyszólván semmi termés nem lenne. Maguk a gazdák is beugrottak ennek a furcsa és mivel sem indokolható miniszteri felültetésnek, amelynek folytatása a termés befejeztével alighanem súlyos károsodás fogja érni a gazdák nagyrészét is. A termelők ugyanis, a folytonos ár-emelkedés láttára a további emelkedésre számítanak, s nem adnak túl gabonájukon. Mivel azonban az aratás után a felültetés nyilvánvaló lesz, az árak rohamos hanyatlása nem egy gazdát fog érzékenyen károsítani.

A termés ugyanis teljes mértékben kielégítő. Olyan vidékek is akadnak, ahol 10—12 méter mázsás lesz a holdankénti hozam. Hozzánk érkezett hiteles jelentések szerint a Dunántul legnagyobb részén

Egy fiú meg egy leány.

Írta: Hegedüs-Bite Gyula.

A fiú: Ne mondjon nekem ma ilyen kedveskedő szavakat. En ma rosszkedvű vagyok és ha nagyon látom, hogy magának jókedve van, hát elrontom.

A leány (tréfásan): No, rontsa!

A fiú (komolyan): El fogom rontani. Már ugyanis régóta a szivemen fekszik, amit el akarok magának mondani. Most legalább egygyel több okom van rá. Tudnillik, hogy rosszkedvű vagyok.

A leány: Nos?

A fiú: Kezdem egy kérdéssel. Mondja, mi akar maga lenni?

A leány (sértődötten hallgat).

A fiú (türelmetlenül): Mondja csak meg kedvesem, egész komolyan, mi akar maga lenni?

A leány: Hát, hát . . . színésznő.

A fiú (nevet): Jó. Ezt vártam. Azt hiszem, lesz is magából. Az arca határozottan csinos. A termete remekké fejlődik. A bőre . . .

A leány (kissé ingerülten): Mért beszél maga ilyeneket?

A fiú: Mért ezeket látom. En csak olyanról beszélhetek, amit látok. A tehetsége megnyilvánulását még nem láttam, mert még nem volt rá alkalmam. Külömben is, vagy van tehetsége, vagy nincs. Ha van, csíphet magának egy bankárt, avagy egy grótot. Megjegyzem, az

előbbi sokkal előnyösebb. Ha pedig nincsen, meg kell elégednie jóképű vidéki bácsikkal.

A leány (nem tudja mit válaszoljon. Szeretne beszélni, de nem jut semmi az eszébe, amit erősen odamondhatna).

A fiú: Nem érti? A nőknél a művészet sohasem cél, mindig csak eszköz. A valóban nagy művésznők mindig csunyak. Mert a művészet csak a csunya nőknél cél. A szép leányok, ha véletlenül van t-hetségük, ezzel csak előkelőbb szeretőt, esetleg férjet keríhetnek. Maga szép. Ez sokkal többet ér, mintha csunya volna és tehetséges. Csak vigyázzon arra, hogy mindig növelje a szépségét. Sohase mutassa be magát egészen. Mindig titkoljon el valamit, mert csak a sejtetés hat. És ha valamelyik szépség forrása elapad, gondoskodnia kell másról, amely azt pótolja. Mondok egy példát. Előbb azonban megkérdem: Kinek az ötlete volt az, hogy maga még mindig rövid szoknyában járjon?

A leány: Miért?

A fiú: Ha a mamájáé, akkor nem szólok semmit. De ha a magáé, akkor maga tehetséges kezdő. Tudja miért? Mert magának pyönyörű, formás kis bokái vannak. Ha végigmegy az utcán, mindenki megbámulja. Nos, ha végre is hosszabb szoknyát kell viselnie, ez a szépség-részlet eltűnik. Gondoskodnia kell valamiről, ami pótolja ezt.

A leány: Micsodákat vesz maga észre!

A fiú: Ezen nem kell csudálkoznia. A szép leányoknál szeretek sokat észrevenni és

ezebből következtetni. Vagy ha úgy tetszik, jósolni. Magának például megjósolhatom, hogy nem lesz tisztességes.

A leány (fölháborodva): De ilyeneket ne mondjon, mert . . .

A fiú: Pedig az igazat mondom. Föltűnően szép arccal a nő sohasem maradhat tisztességes. Pláne színésznő. Mert nem tud előrehaladni. Ha nem kedveskedik azoknak, akik ezt megkívánják, elmarad a többtől. Nos és a világ magát sohasem fogja tisztességes nőnek tekinteni, akármilyen legyen. Mondom, ilyen arccal az lehetetlen. És maga lehet tisztességes, mégis mindenki az ellenkezőjét fogja hinni. És jól jegyezze meg, tisztességes nő csak az, akit a világ annak tart. A tisztesség a középszépségeknél az ügyességtől függ. Ha el tudja titkolni a viszonyait mindenki elől, akkor tisztességes. De ilyen igazi szépségeknél, mint maga, lehetetlen. Ha nincsenek is viszonyai, mindenki a viszonyairól fog beszélni. Ma tisztességes asszony csak csunya, vagy közönséges nő lehet. Maga pedig se nem csunya, se nem közönséges.

A leány: De . . .

A fiú: Ne mondjon ellent. Tudom, hogy maga belátja a szavaim igazságát. En hiva vagyok a gondolat-eltitkolásnak, nem is hívonom, hogy igazat adjon nekem. De legalább ne akarjon megcáfolni, mert az nevetséges.

A leány (erős haragon): Nem, nem látok be semmit, amit maga mond. Ez nem úgy van. Megbecsát, de a tisztesség, az erkölcs . . .

nagyobb termés lesz, mint tavaly volt. Az átlag, amit itt várnak, 10 métermázsza holdanként. A Tiszamelléken szintén jó termést várnak s a Bácskában is jó közepes termés ígérkezik. A Tisza—Maros szögén is kielégítő hozamot várnak s csupán Torontál- és Temes megye egy részén lesz gyöngye a termés. Ez azonban mit sem jelent, mert hiszen egyes területeken más esztendőben is volt rossz termés, anélkül, hogy ez nagyobb arányú árhullámzást idézett volna elő a tőzsdén.

Mindezekből minden különösebb jós-tehetség nélkül is megjósolható, hogy már a közeli napok nagy árcsökkenést hoznak. Még szerencse lesz, ha a hatósági félrevezetés folytán nem támad erősebb derout a tőzsdén s ha tönkretett existenciák nem siratják meg Darányi Ignácnak a gazdákkal szemben tanúsított atyai jóindulatát.

§.

Vihar, zárt ülés. A képviselőház ülése.

*

A képviselőház ma délelőtti Návay Lajos, majd Justh Gyula s végül Rakovszky István elnöklété alatt ülést tartott, melyen a vasutasok szolgálati pragmatikájáról szóló törvényjavaslat részletes vitája volt napirenden. A horvátok technikai obstrukciója töltötte ki az ülést, melyen néhány viharos jelenetnek kivül zárt tanácskozás is volt.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 2.

Ma délig letárgyalta a Ház a szolgálati pragmatikáról szóló javaslat *cimét*. Szavazásra nem került a sor, mert ezt a többséghez tartozó képviselők *holnapra halasztották*.

A beavatatlanok előtt ez a fogás nagy meglepetést keltett. Micsoda magyarázata van annak, hogy a koalíció a horvátoknak obstrukálni segít? A sok kombináció közt legvalószínűbb feleletet ad erre az a hír, hogy a kormány az obstrukciót csak az 1. szakaszig engedi. Ezt minden módon igyekszik ma letárgyalatni s ezután Kossuth Ferenc megteszi állítólag azt

A *fiu* (hevesen közbevá): Ne mondja ki azt a szót komolyan, hogy erkölcs, mert ugy elnevetem magamat, hogy mindenki bolondnak fog tartani. Erkölcs nincs. Az a fogalom, amelyt ma az erkölcs szóval jelölnek meg, nincs. Bűn sincs. Ha maga férjhez megy és megcsalja a férjét, az nem bűn és nem erkölcstelenség, csak egy komisz társadalmi rendszer következménye. Egyetlenegy erkölcstelenség van csak. Az, hogy az erkölcs szó a mai jelentőségében közhitben él.

A *leány*: De . . .

A *fiu*: Semmi de. Amit én mondom, az az igazság. Persze, hogy az igazság nem tetszik. Tudom; nekem sem tetszik. Senkinek sem tetszik. De azért mégis vannak, akik kimondják. Ezek pedig vagy bolondok, vagy rossz a kedvük. Magának az természetesen nem tetszik, ha én azt mondom, hogy az olyan leányokat, mint maga, utálom. Hogy mért? Mert nekem az a természetem, hogy a kereskedőket ki nem állhatom. Maga ugyan még tanonc, de mire abba a korba lép, hogy kiadják az iparigazolványát, akkora tőkéje lesz, hogy nagykereskedést nyithat . . . Én szeretem a művésznőket, de éppen nem tudok rajongani a keresett művésznőkért. Maga pedig az lesz. Holt bizonyos, hogy az lesz.

A *leány* (vergődik. Szánalmas nézni, mint szeretne válaszolni a fiúnak. Lángol az arca, de hang nem jön ki az ajkán.)

A *fiu*: Abban pedig semmiesetre se reménykedjék, hogy valaki feleségül fogja venni, mielőtt keresett művésznő lesz. A férfiak olyan lánynyal, mint maga, kitűnően el tudnak mulatni, de azt a bolondot, hogy feleségül ve-

az indítványát, amelyről már említést tettünk. Visszavonja a két javaslatot s felhatalmazást kér a Háztól, hogy azokat rendeleti uton léptesse életbe.

A Házban nagy az izgatott elevenség. A padosok tele vannak s mindenki várja a bekövetkezendőket. Az elnökök pedig szorgalmasan vonják meg a szót egyik horvát képviselőtől a másik után.

Az ülés elején minisztertanács volt.

Az ülésről ez a tudósításunk számol be:

(Megvonom a szót!)

Elnök: Návay Lajos.

A vasutas javaslatok *ciménél*

Privicsevics Szvetozár beszél s közjogi fejtegetésekbe bocsátkozik.

Elnök: Tessék a tárgynál maradni. (Helyeslés balfelől.)

Privicsevics Szvetozár folytatja beszédét.

Elnök: Ha a képviselő ur folyton eltér a címtől, kénytelen leszek tőle a szót megvonni.

Privicsevics Szvetozár: Ujból közjogi fejtegetésekbe kezd.

Elnök: *Megvonja tőle a szót.* (Általános helyeslés. Zaj a horvát padokon.)

Vinkovics Bozsó: A házszabályokhoz szól s az elnök eljárását kritizálja. (Zaj.)

Elnök: A házszabályok az elnök kötelességévé teszik, hogy kétszeres eredménytelen figyelmeztetés után megvonja a szót. Itt nincs vitának helye.

Bolics Vatrosláv: Közjogi magyarázatokba fog.

Elnök: Kétszeri figyelmeztetés után *megvonja a szót.*Lorkovics Iván: (Nagy zaj. Felkiáltások: *Üljön le!*) A képviselőnek joga van arra kérni a Háztól, hogy eltérhessen a tárgytól . . .

Elnök: De a képviselő ur nem kérte. Kétszer figyelmeztettem, nem használt, tehát megvontam a szót. (Helyeslés.)

Privicsevics Szvetozár: Azon a címen kér szót, hogy az elnök az ő nevét említette.

Elnök: Ezzel az ürügygyel nem lehet polemikát kezdeni. Én nem említettem az ő nevét! Ki következik?

(Dusánt gratulálják.)

A jegyző: Popovics Dusán!

Privicsevics Szvetozár: Állva marad. (Zajos felkiáltások: *Leülni!*)

Popovics Dusán: A zárószó jogával élve, indítványát fejtegeti (Nagy zaj.)

Elnök: Kéri, hogy a Ház hangulatára való tekintettel rövid legyen.

gyék, meg nem teszi a legkorlátoltabbja sem. Azok a lányok, akiket feleségül szoktunk venni, buták. A férfiak az okos nőket csak akkor türik meg maguk mellett, ha pénze van. Az, hogy a férfiak még butábbak, mint a nők, más kategóriába tartozik. Minden férfi úgy gondolkozik, ahogy én: minden nő oktalan, minden férfi buta, egyedül csak én vagyok okos.

A *leány*: . . .

A *fiu*: Ugye most erre az utolsó mondatra hallgat? Helyesli. Pedig nem tudja, hogy igaz-e, vagy sem. De magának jólesik. Magának az az igazság, ami magának tetszik. Ami haragra ingerli, az pedig a hazugság.

A *leány*: . . .

A *fiu* (óráját nézi): No, most már nem ke-eritem tovább. Megyek. De még egyre figyelmeztetem magát. Egy évig még mindenestre maradjon erkölcsös. Ártana a formáinak, ha nem tenné meg. Egy év múlva oklevelet kap a sziniiskolától arra, hogy a szinpadról halászhaszon. Akkor jönnek a szerződéssel való fáradságok. És ekkor már lehetnek egynémely kellemetlenségei. De hát ezt meg kell tenni a jövő érdekében. Én csak keveset kérek magától ezért a jótettémért, hogy fölvilágosítottam egyről másról. Mikor az első kellemetlenség elő akar fordulni, írja meg nekem, hogy hol találkozhatunk. Inkább én, mint az a direktor, vagy micsoda ur, először.

A *leány* (főlkel): Szentelen!

A *fiu* (mosolyog): Tudom. Szentelenül igaz voltam. Pedig maguk jobban szeretik az igazságot, mint az ellenkezőjét. Mert az igazságot — nem hiszik el . . .

(Tovább megy. A leány nem néz utána.)

Popovics Dusán: Hosszas fejtegetés után szünetet kér. (Derűtség.)

Elnök: Nem adok szünetet.

Popovics Dusán: Engedelmet kér, hogy a tárgytól eltérhessen.

A Ház az engedélyt nem adja meg.

Eber Antal: Nem kell megengedni, hogy itt komédiázzon!

Popovics Dusán: Az 1868 . . .

Förster Ottó: Pénzt számol?

Elnök: A kiegyezési törvényről ne tessék szólni. Másodszor figyelmeztetem.

Popovics Dusán: Már másodszor? (Nagy derűtség.) Tovább beszél.

Elnök: *Megvonja tőle a szót.* (Felkiáltások: Gratulálunk Dusán!)

Surmin György: Több elnöki figyelmeztetés dacára szerencsésen sikerül befejezni zárószavát.

Modrusán Gusztáv: Elmondja záróbeszédét. Az elnöki széket Justh Gyula foglalja el.

(Az első szakasz.)

Elnök: A vitát bezárja. Jelenti, hogy husz-nál több képviselő névszerinti szavazást kér. De egyben husz — a magyar koalícióhoz tartozó — képviselő a szavazás holnapra való halasztását kérte. Így a névszerinti szavazás holnap lesz meg.

Az első szakasznál

Lorkovics Iván: Beszél.

Elnök: Kéri, ne éljen vissza a Ház türelmével.

Lorkovics Iván: Folytatja beszédét.

(Rakovszky dolgozik.)

Justh Gyulát felváltja az elnöki széken Rakovszky István.

Elnök figyelmezteti a szót, hogy nem szabad tagadásba venni olyasmit, a mi törvényben van.

Lorkovics tovább kritizálja az első szakaszt. — *Üljön le!* — kiáltották felé.

Elnök megvonja a szót. Ki következik? (Nagy zaj.)

Popovics a házszabályokhoz akar szólani. (Nagy zaj.)

Elnök: Majd ha a felszólított már beszél. Figyelmezteti, hogy a házszabály 255. szakaszát fogja alkalmazni.

Vinkovics Bozsó a javaslat első szakaszát támadja. Kéri, hogy eltérhessen a tárgytól.

Az egész koalíció zug:

— Nem engedjük!

A Ház nem adja meg az engedélyt.

(Vihar.)

— Visoki sabore! — folytatja Vinkovics.

— Ezt már hallottuk!

Az elnök rövidesen *másodszor* figyelmezteti, hogy maradjon a tárgynál.

Vinkovics hosszú szünetet tart.

Elnök: Ki következik? A szónok ur nem kíván szólani.

Magdics Péro közbeszól.

Elnök megkérdezi, hogy hívják, azután rendreutasítja.

Magdics: Köszönöm szépen.

Óriási zaj.

— Ki vele! Ki kell dobni!

Kölcsönösen sértő közbeszólások röpködnek.

— Disznó! *Svinja!* — kiáltotta feléjük

Ferbach.

A horvátok természetesen rettenetesen lár-máztak. Követelték, hogy utasítsa rendre az elnök Ferbachot.

Rakovszky folyton rázza a csengőt, de a zaj nem szűnik, mire az elnök felfüggeszti az ülést.

Szünet közben Olay megy a horvátokhoz és éles vitát kezd.

— Elégtételt követelünk — mondja neki Popovics Dusán.

— Veletek nem verekszünk — feleli Olay.

A zaj óriási. Justh Gyula megy oda végre békíteni. Megfogja és elviszi a folyton kiáltozó Olayt. A horvátokat is próbálja csendesíteni.

(Utólagos rendreutasítás.)

Rakovszky István újra megnyitja az ülést és Ferbachot utólag rendreutasítja.

Hencz Károly: Hiszen horvátul beszélt.

Elnök rendreutasítja Hencz Károlyt.

Supile Ferenc a házszabályokhoz szól.

Surmin György szintén a házszabályokról beszél.

Elnök kijelenti, hogy a horvátok nem tudják a házszabályokat. Lorkovics nem terjesztette be az indítványt, de megteheti ezt bármely más képviselő. Az elnök helyesen kezelte a házszabályokat. A házszabály-ügyben névszerinti szavazásnak nincs helye. Ki következik?

Babics Ljuba feláll, de nem szól.

Elnök megvonja a szót.

A baloldal tapsol.

Lukinics Ódön támadja a javaslat első szakaszát.

Elnök kétszeri figyelmeztetés után megvonja a szót.

(Zárt ülés.)

Popovics Dusán a házszabályokhoz kér szót; az elnök azonban azonnal megvonja tőle a szót. (Oriási zaj.)

Elnök figyelmezteti a horvátokat, hogy sorban fogja föl hívni a szónokokat és ha nem beszélnek, bezárja a vitát. Popovics Dusánt, aki a szó megvonás után állva marad és beszél, rendreutasítja és figyelmezteti, hogy ha nem engedelmeskedik az elnök intézkedéseinek, a mentelmi bizottság elé viszi az ügyet.

Penics Bogdán kijelenti, hogy röviden fogja a javaslat első szakaszát bírálni.

Popovics Dusán és Lorkovics Iván zárt ülést kérő ívet visznek föl az elnökhöz.

Elnök kijelenti, hogy több mint husz képviselő zárt ülést kért, azt elrendeli és öt perc szünetet ad.

(A zárt ülés.)

Szünet után Rakovszky István megnyitja a zárt ülést és kijelenti, hogy csak magyarul lehet beszélni, mert a zárt ülésen tolmács nem lehet jelen.

Popovics Dusán általános meglepetésre magyarul beszél és kifejti, hogy az 1868. XXX. t. c. értelmében joguk van a horvátoknak zárt ülésen is horvátul beszélni. A zárt ülést azért kérték, mert nyílt ülésen a szó megvonása nem két rendreutasítás után történt. Így Babics Ljuba felállt szólásra, de a nagy zaj miatt nem kezdett beszédébe. Az elnök ezért megvonja tőle a szót, mielőtt még rendreutasította volna.

Elnök: Háromszor figyelmeztettem Babicsot beszédének megkezdésére. Minthogy ő ezt nem tette meg, föl hívta a másik szónokot.

Popovics Dusán föl hozza Sinkovics esetét.

Elnök: Ezt az esetet nem engedő szóvá tenni, mert azt már a nyílt ülésen elintézték.

Popovics Dusán: Ha így bánunk velünk és így alkalmazzák ellenünk a házszabályokat, akkor nekünk itt nincs mit keresnünk. (Fölkialítások: Hát ne beszéljenek!)

Elnök: A házszabályok egyformán kezeltek a képviselőkkel szemben, de ha önök visszaélnék a magyar lovasiassággal, akkor egész szigorral alkalmazzuk a házszabályokat.

Popovics Dusán: Azért kértük a zárt ülést, hogy megkérdezzük, reánk is egyformán tartoznak a házszabályok?

Elnök: Mindenkire egyformán tartoznak, de önök ne éljenek vissza velük.

Holló Lajos teljesen korrektnek tartja az elnök eljárását. Indítványozza, hogy a zárt ülést rekesszék be.

Ez megtörténik.

A nyílt ülésen több horvát szólal föl, akik közül Novoszel Mátyástól is megvonja az elnök a szót.

Magdics Péro beszédével véget ért az ülés.

TÁVIRATOK.

Beteg osztrák miniszter.

Bécs, jul. 2. Amint a cs. kir. távirati iroda értesül, Marchet közoktatásügyi miniszter betegsége régi influenzájának újabb kiújulása. Bár ebből a miniszter immár fölépült, bizonyos ideig kénytelen lesz magát kimélni. A miniszter levegőváltás céljából a legközebbi napokban körülbelül egy hétre, eltávozik Bécsből és ennelfogva csütörtökön esedik a közoktatásügyi miniszteri kihallgatás.

Jegyesek — a holdban.

Hymen szélhámosa.

Az eljegyzési értesítő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2.

Eljegyzési értesítő címmel jelenik meg egy időszaki folyóirat Budapesten K. Ernő szerkesztésében és kiadásában. A jegyespárokat érdeklő közleményeken kívül hozza kéthétről-kéthétre a legújabb eljegyzési híreket s emellett különös szeretettel a hirdetésekre fekteti a főszűrt. A hirdetési rovat kapcsán támadt most kellemetlensége a szerkesztőkiadónak.

Több kereskedő család miatt jelentette fel. K. Ernő még a múlt év őszén több céget keresett fel hirdetések gyűjtése céljából. A megrendelőknek felette előnyös ajánlatokat tett. Kötelezte magát, hogy időről-időre az összes jegyespároknak megküldi lapját s ahhoz egy nyugtakönyvet csatol a következő felirással: „Minden jegyespárnak ingyen ad a lap kiadóhivatala egy ötven korona értékű nászajándékot, ha a nyugtakönyvben felsorolt kereskedőcégeknek legalább 500 korona értékű bevásárlást tesz; ez az ígéret azonban csak arra az esetre áll, ha a jegyespár legalább öt üzletben vásárol és a vásárlás összegét külön bejegyezteti.

Mintegy negyven kereskedő felült a csábító ígéreteknek és feladta hirdetését. De amikor mintegy nyolc hónap alatt senki sem jelentkezett, aki a hirdetésre és a nyugtakönyvre hivatkozott volna, a cégek gyanut tápláltak és vizsgálni kezdték az „Eljegyzési Értesítő” jegyespárainak ki- és hollétét.

Kiderült gyorsan, hogy a nevek legnagyobb része kifundált név, vagy pedig már házasságot kötötteknek felsorolása. A feljelentés folytán a bíróság mintegy husz tanút hallgatott ki s a megtartott tárgyalás után a vádlottat az enyhítő körülmények figyelembevételével és a 92. §. alkalmazásával két heti fogházra ítélte. A vádlott felebbezett.

Sikkasztással vádolt aradi kereskedő.

Kölcsönügyből — bűnügy.

A királyi tábla ítélete.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Sikkasztás büntetével vádolva állott múlt év szeptember 22-én az aradi kir. törvényszék előtt egy aradi kereskedő. Az illető szorult körülmények közé jutott és kénytelen volt kölcsönt felvenni, amelyért biztosíték fejében árukat adott. Később az árukat visszavette, de arra kötelezte magát, hogy a visszavett árukat bizománykép fogja kezelni. Minthogy időközben még rosszabb anyagi viszonyok közé jutott, a bizományba átvett árukból befolyt pénzeket a saját céljaira fordította. Hitelezője ekkor sikkasztásért feljelentette a kereskedőt, a kinek ügyéről alábbi tudósításunk szól:

Glück József aradi kereskedő 1904. május havában mintegy 4000 korona kölcsönt vett fel Koch Samu aradi mészáros feleségétől. Minthogy a kölcsönt Glück nem tudta visszafizetni, abban állapodott meg Kochnéval, hogy tartozása fejében árukat ad át hitelezőjének. Kochné át is vette az árukat és elraktározta ezeket. Később azonban Glück mást gondolt és arra kérte Kochné, hogy adja vissza neki az árukat, ő majd bizományként fogja a portékát ke-

zelni és az eladásból befolyó pénzzel el fog számolni.

Kochné, aki megbízott Glückben, elfogadta ezt az ajánlatot és visszaadta az árukat adósának. Pár hónap mulva Kochné felszólította adósát, hogy számoljon el a pénzzel, vagy pedig adja vissza az árukat. Glück azonban a felszólításnak nem tett eleget. Kochné hosszabb ideig várt, de minthogy Glück ismételt felszólításai dacára sem számolt el a pénzzel, feljelentette adósát az aradi törvényszéknél sikkasztásért.

A megtartott törvényszéki tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy tartozásának egy részét megfizette. Azt azonban beismerte, hogy nagyobb összeggel nem számolt el, mert szorult viszonyok között volt és éppen akkor kellett fizetnie házbért.

A törvényszék, tekintettel a vádlott beismerésére és büntetlen előéletére, csupán sikkasztás vétségében mondta ki bűnösnek Glück Józsefet és ezért 3 havi fogházra és egy évi hivatalvesztésre ítélte.

Glück József megfelebbezte a kir. törvényszék ítéletét s így az ügy a nagyváradi kir. táblához került, amely a napokban tárgyalta azt. A tábla nem látta fenforogni a kereskedő eljárásában a sikkasztás tényállását s ez alapján Glück Józsefet a sikkasztás vádjára és következményei alól felmentette.

Az építőipari háború.

Folyik a munka.

Szervezett munkások is dolgoznak

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Az építőipar válságában a mai napon nem állott be fordulat. A kedélyek már némileg lecsillapodtak, de a harc csendesen folyik tovább. Békére egyelőre nincsen kilátás, bár a munkások kilencven százaléka szívesen munkába állana, de a kisebbség terrorizmusa miatt nem merik aláírni a szövetség szerződését.

Tényként megállapítható az, hogy a kizárt munkások nem idegenkednek a szerződés aláírásától. Eddig körülbelül 20—25 aradi építőmunkás írta alá a szövetség munkaföltételeit, munkába azonban még nem állanak, mert nem akarják magukat kitenni a többiek inzultusainak.

Az idegen munkások zavartalanul folytatják a munkálatokat. A Weitzer-féle vaggongyárban azonban mégis volt ma egy csekély fennakadás az ott dolgozó idegen kőművesekkel. Mint tegnap megirtuk, a vaggongyárban folyó Frick-féle építkezésekhez szerződött cseh kőművesek kijelentették, hogy nem hajlandók tovább dolgozni, mert a gyár munkásai terrorizálják őket. A gyár vezetősége utána járt a dolognak és meggyőződött arról, hogy a cseh munkások félelme alaptalan, mert a vaggongyári munkások egyáltalában nem félemlítették meg őket, sőt a munka folytatására biztatták a cseheket.

Az idegen munkások ennek dacára óvakodtak a munkába való állástól és ma reggel nem is folytatták a munkálatokat. A délután folyamán a hét idegen munkás megjelent a városházán és az iparhatóságnál bejelentették, hogy hajlandók dolgozni, ha a hatóság megvédi őket az esetleges inzultusoktól. Az iparhatóság a

legmesszebbmő védelmet helyezte kilátásba az idegen munkásoknak, akik ezután rendőri fedezet alatt vonultak vissza a vaggongyárba.

A mai napon *szervezett* magyar munkások érkeztek Aradra, akik az egyik vidéki városban aláírták a szövetség munkafeltételeit, de kiléptek a munkából, mert valami differencia merült fel közöttük és a munkaadók között. Ezeket a munkásokat egy aradi építőmester szerződtette, aki vidéki munkálataihoz küldötte ki őket.

Megírtuk, hogy *Varjassy* Lajos polgármester tegnap beszűntette a *Munkás-Otthon* használatát és elrendelte az ott elhelyezett szakszervezetek pénztárának és pénzkezelésének megvizsgálását. Ma délután *Varjassy* Lajos dr. rendőrfogalmazó, helyettes iparhatósági biztos és *Figus* Albert alszámvevő jelentek meg a szakszervezetek helyiségeiben és megkezdtek a vizsgálatot, amely több napig fog eltartani.

Megmérgezett aradi család.

A forralatlan tej áldozatai.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Ma délből az a hír terjedt el a városban, hogy egy előkelő család gombamérgezés áldozata lett. Utóbb azután kiderült, hogy nem egy előkelő család járt szerencsétlenül, hanem egy munkás család s nem is gombamérgezés következtében, hanem forralatlan tej okozta a katasztrófát. Az eset részletei különben az alábbiak:

A Ferenc-tér 2 ik szám alatt levő házban lakik *Nagy* Mihály aradi munkás a családjával. A munkáscsaládnak már évek óta egy mikalakai parasztasszony szállítja a tejet. Ma reggel az asszony elhozta a rendes tejadagot, a melyet azonban nem forraltak fel és forralatlanul költötték el.

A déli órákban *Nagy* Mihály hat esztendő unokája hirtelen rosszul lett. A család tagjai nem sejtették, hogy mi baja van a kis fiúnak, akin hányási inger vett erőt. Nemsokára *Nagy* Mihálynak 17 éves *Ilona* nevű leánya, 20 éves *András* nevű fia és a felesége is rosszul lettől panaszkodtak, majd maga a család feje is rosszul lett.

A ház lakói között óriási pánik keletkezett, amikor a munkás-család lakásából kétségbeesett jajveszékés hallatszott. Egyesek bementek a lakásba, ahol a család összes tagja *iszonyu kínok között fetrengett a földön*. A házbeli azonnal sejtették, hogy a család meg van mérgezve. Telefonon értesítették a rendőrséget és azt jelentették, hogy a *Nagy* család gombamérgezés áldozata lett.

A rendőrség részéről *Moldován* Ödön ügyeletes rendőrhadnagy és *Tisch* Mór dr. tb. városi főorvos mentek ki a helyszínére. A városi főorvos megvizsgálta a beteg családot és konstatació, hogy nem gombamérgezés esete forog fenn, hanem a család tagjai *a forralatlan tejtől lettek rosszul*. A fiút és a leányt beszállították a közelben levő kórházba. *Nagy* Mihályt, a feleségét és az unokáját pedig a lakásukon ápolják.

A rendőrhadnagy a még megmaradt forralatlan tejet lefoglalta és felvitte a városházára, ahol megvizsgálják. A mikalakai parasztasszony ellen pedig megindítják az eljárást.

Színház és orfeum.

A belügyminiszter rendelete

Pártoljuk az állandó színészetet!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

A színház és orfeum ügye most ismét aktuális lett. Temérdek herce-hurca után, a főkapitány előterjesztése és egy elkészített szabályrendelet után a színügyi bizottság végre megővta a színigazgató szerződésileg biztosított jogait és kimendotta, hogy azalatt, amíg Aradon színtársulat működik, orfeumtársulatoknak *nem adható játsszói engedély*.

A kapitányi hivatal még a színügyi bizottság határozathozatala előtt két aradi vendéglősnek adott orfeumelőadásra játsszói engedélyt. *Szendrey* Mihály színigazgató a kapitányi hivatal határozatát megfelebbezte a tanácshoz, amely pénteki ülésén, tehát a színügyi bizottság határozathozatala után a kapitányi hivatal határozatát *jóváhagyta*.

Most úgy áll a helyzet, hogy van egy határozat, amelynek azonban nem szereznek érvényt. A színtársulat játszik, de emellett két orfeumtársulat is működik. Ezenkívül még egy felette érdekes dologról számolunk be.

Az Országos színészegyesület tanácsa ugyan is feliratot intézett *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszterhez és arra kérte, írjon le Aradvár s törvényhatósági bizottságához, hogy színházi idény alatt ne adjon orfeumtársulatoknak játsszói engedélyt.

Andrássy Gyula gróf belügyminiszter leirt a színészegyesület tanácsához és értesítette, hogy ilyen intézkedésre már nincsen szükség, mert ő előzőleg már leirt Aradváros törvényhatósági bizottságához, hogy ne engedjen a városba népének társulatokat, amíg a színtársulat Aradon játszik. A miniszter ebben a leiratban még arról is értesítette a színészegyesület tanácsát, hogy nemrégiben *hasonló leiratot intézett a városhoz* s ez a leirat már régen le is érkezett Aradra.

A színügyi bizottságnak azon az ülésén, amelyen meghozta ismeretes határozatát, felolvastak ugyan egy belügyminiszteri leiratot, az azonban még abban az időben került a városhoz, amikor a nyári szinkör megnyílt. Ez a leirat csak arra vonatkozik, hogy a téli szezon alatt nem adható orfeumtársulatoknak játsszói engedély. Azóta két miniszteri leirat is érkezett a városhoz, a színügyi bizottság is meghozta a határozatát. A tanács azonban tultette magát mindezen. Nem vett tudomást a miniszteri leiratokról, nem a bizottság határozatáról és megengedte, hogy a játszanak az orfeumok a színházi idény alatt.

Különbesebb kommentárt nem érdemes ehhez az esethez fűzni. Aradváros közönsége már rég megszokta azokat a közigazgatási baklövéseket, amelyek a torony alatt egy idő óta mindennaposak. Mégis, szinte mindenki hajlandó célatosságot belemagyarázni abba a különös eljárásba, amelyet a tanács a színigazgatóval szemben gyakorol. Máshol szubvencionálják a színigazgatót, hogy a színészet állandósításának eszméjét megvalósíthassák: Aradon pedig mindent megtesznek, hogy anyagi károkat okozzanak neki. Itt szabadon működhetnek a „mozik“, az orfeumtársulatok, az „első magyar lengyel zsidó truppok“: a tanács nem tesz ellenük semmit, noha miniszteri rendelet kötelezné a színészet védelmére. A miniszteri rendeleteket azonban a torony alatt csak olyankor veszik

észre, ha valami komoly művészi eseményt meggátolhatnak. *Mirszky* Mózesnek nem adtak engedélyt hangverseny tartására, hanem az első magyar lengyelzsidó trupp, az szabadon gajdolhat német nyelvű trágárságokat. És ezt az állandó színészet pártolásának nevezik.

Szendrey műsora.

— Az Orfeum-ügyhöz. —

Hétfőn: A herag Irta: Dálnoki Nagy Lajos.

Kedden: Lemondás. Irta: Karcag Vilmos.

Szerdán: A miniszter előszobájában. Irta: Berczik Árpád.

Csütörtökön: Orfeum a pokaiban Irta: Offenbach.

Ennélfogva:

Pénteken: A pénz. Irta: Zóla Emil.

Halál a pup miatt.

Öngyilkos urileány.

Akinek nem szabad szeretni.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 2.

Stubenberg József gróf biharmegyei földbirtokos védi uradalmán megrázó tragédia történt szombaton. Az uradalom főtisztjének *Fodor* Jánosnak leánya: *Mariska szíven lötte magát*.

A szomorú eseményt hosszú, esztendőkre visszamenő keserűség és bánat készítette elő. *Fodor* *Mariska* *pupos volt*. Ez a testi fogyatkozás a finom lelkű urileányt szüntelen szomoruvá, zárkózottá tette. Életének nagy tragikumát ismerte fel benne: boldogulásának, jövőjének erős akadályát. A kisleány melancholiája az évek során át csak növekedett, hatalmasodott. Ugy látta, hogy el van zárva előle mindörökké a férjhezmenés útja. Reménytelen szerelme is fokozta *Fodor* *Mariska* buskomorságát.

A védi pusztá tragédiája szombaton történt. *Fodor* *Mariska* délelőtt még a konyhában főzött anyjával együtt. Később az édesatyja eltávozott hazulról a pusztára. A fiatal leány apja távozása után szintén kiment az uradalom épületéből. Délből az ebédhez érkezett vissza *Fodor* *János*. Csodálkozva látta, hogy leánya a szokásitól eltérően nincs az asztalnál. — Tehát a kisebbik leányát küldte el *Mariska* keresésére. A gyermekek a leányt nem találták. Ekkor *Fodor* *Jánosné*, — a pupos leány mostoha anyja nézett utána. A szobákban kereste. Az egyik szobában le volt eresztve a függöny s beléptekor ott találta a leányt a pamlag előtt. Ijedten szólította be férjét. A függönyt felhúzták s ott feküdt előttük a szerencsétlen leány vérben fagyva. Apjának volt egy revolvere, melyet mindig töltve tartott: ezt a revolvert találták a leány mellett. *Fodor* *Mariska* akkor már halott volt.

A pusztá gyászos eseménye, a pupos leány szomorú sorsa hamar közhírré vált. A megtört szülők jelentést tettek az öngyilkosságról a margittai főszolgabírósnál. A helyszínen megjelent hatóság személyek kétségtelenül megállapították, hogy *Fodor* *Mariska* önkézevel vetett végét életének. Az apa vallomása szerint a leány végzetes tettét csakis azért követhette el, mert a pup miatt már kora ifjúságában zárkózott természetűvé vált s torz alakkal nem akart mint leány megöregedni. *Fodor* *Mariskát* a szomszédos *Albison* temették el nagy részvét mellett.

Leányrablás a fővárosban.

Izgalmas kocsizás és egyebek.

A főváros erkölcséből.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

A főváros erkölcsét szomorúan jellemzi az a leányrablási eset, amelyet két fiatal banktisztviselő követett el. Az egész ügy egy kis aszfaltbetyárkodás eredménye, s miután a szerelem éppenséggel nem játszott bele a dologba, még meglepőbb az a merészség és fortélyosság, amelylyel azt elkövették.

A feltűnést keltő esetről a következő részletes tudósítást küldötte be fővárosi tudósítónk:

Tegnap este B.-né H. Irma és Cilla nevű tizenöt éves leánya egy társaság kíséretében felkeresték a főváros lengye erkölcséről híres mulató helyét: Ósbudavárát. Eleinte az egész társaság egy csapatha verődve sétálgatott a „tündérváros” villanyfényes utain, később azonban B.-né és leánya elszakadtak a társaságtól s egy kávéház terraszán foglaltak helyet.

Alig telepedtek le, a szomszédos asztalhoz két fiatalember ült, akik a hölgyeket már régebben figyelemmel kísérték s alig várták az alkalmat, hogy megismerkedhessenek velők. B.-né csak ekkor vette észre az ifjakat, akik feltűnő módon viselkedtek s nemcsak Cilla kisasszony felé löveltek éhes tekinteteket, hanem B.-né felé is, aki még mindig szemrevaló asszonyka.

Egy ideig ügyet sem vetettek a két aszfaltbetyárra, mikor azonban már hangos megjegyzéseket is tettek reájok, fizettek és gyorsan eltávoztak. A két fiatalember nyomon követte őket s a szépművészeti múzeum előtt mind a ketten a hölgyekhez csatlakoztak. B.-né meglepetten nézte szemtelenségüket, de akkora már be is mutatkoztak.

— Vay Oszkár gróf vagyok — szölt az egyik, miközben udvariasan hajlongott.

— Báró Balassa — tájékoztatta a másik maga felől a hölgyeket, s azonnal a mama keze után nyult, amelyre hirtelenében forró csókot nyomott.

— De uraim! — hebegett B.-né. — Ez nem eljárás. Legyenek tekintettel arra, hogy védtelen nők vagyunk.

— Eppen azért ajánljuk fel szolgálatainkat — vette át a szót Vay gróf — s bőbeszédűséggel elmagyarázta, hogy a főváros forgatagában a hölgyek mennyi veszélynek és kellemetlenségnek vannak kitéve. Ennek elejét veendő, kérte, fogadják el az ő lovagi szolgálataikat s engedjék meg, hogy kocsin hazakísérje őket.

Az asszony tiltakozott, de ez alatt már odaérkezett két gummitalpu kocsi, s hamarosan mind a négyen elhelyezkedtek a kocsiban. Még pedig, hogy se a hölgyeknek, se az uraknak ne legyen panaszuk, párosával. Balassa báró B.-nével az első, Vay Oszkár gróf Cilla kisasszonnyal a második kocsiba ült, s aztán megindult a menet a város felé.

Az első kocsi az Aréna-uton folytatta útját, a másik pedig a milleniumi emléknél az Andrássy-utra fordult be. B.-né, aki véletlenül hátrafordult, észrevette, hogy a leánya kocsija nem követi őket. Ez a kellemetlen felfedezés egészen kihozta sodrából az asszonyt, aki Balassa bárótól követelte, hogy azonnal állítsa meg a kocsit. A báró urnak azonban kisebb gondja is nagyobb volt ennél, s miközben átölelte a kétségbeesett asszonyt, kérte, hogy csillapuljon és hagyja a leányt a sorsára.

B.-né ekkor már látta, hogy leányával együtt aszfaltbetyárok kezei közé került, elkezdett tehát kiabálni, úgy, hogy a járókelők is figyelmessé lettek a kocsira. A kocsis azonban, aki úgy látszik bele volt avatva a dologba, a lovak közé csapott s annál gyorsabb iramra készítette őket.

A kocsin történeteknek tanuja volt Nagy László, *Hatvani Deutsch* Sándor motorvezetője is, aki éppen a garázsba akarta vezetni a gépet. Látva az asszony veszedelmes helyzetét, a kocsit után rohogott s mikor elérte, megkapta a lovak gyepőjét. A kocsit erre megállított. Balassa báró felugrott s lelövessel fenyegette meg Nagy Lászlót, ha el nem kotródik. A kocsis pedig máris megfordította az ostort, s a nyelével néhányszor végigvágott a motorvezetőn, aki azonban nem tágitott addig, míg egy rendőr elő nem került. Ennek aztán elpanaszolta az asszony, hogy mi történt vele. A rendőr azonnal igazolásra szólította fel Balassa bárót, akiről kisült, hogy egyáltalában nem is báró, sőt nem is Balassa, hanem egyszerűen *Bleyer Rezső magánzó*.

Ugyancsak ő volt az, aki Vay gróf nimbuszát tönkre tette, felvilágosítván a méltatlankodó társaságot, hogy Vay gróf nem más, mint *Hay Oszkár* banktisztviselő, aki az Izabella-utca 48. szám alatt lakik.

Erre az egész társaság részint kocsira, részint automobil a ült s elvágtatott az Izabella-utca felé. Felsiettek Hay Oszkár lakására, ahol tényleg megtalálták Cilla kisasszonyt megtépett ruhával és összekuszált hajjal.

A leány, amint anyját meglátta, sirva borult a nyakába. Majd elmondta, hogy Hay felcsalta a lakására, s azt mondta, hogy anyja is mindjárt oda fog jönni. Azután *ölelgetni kezdte s merényletet akart ellene elkövetni* s ki tudja mi történik, ha még elég jókor meg nem érkeznek, s nem akadályozzák meg tettének elkövetésében.

B.-né, aki boldog volt, hogy leányát minden komolyabb baj nélkül viszontláthatja, megkérte a rendőrt, hogy ne tegyen jelentést az esetről, mert neki van egy ügyvéd rokona, akivel úgy is megtéti a leányrabló fiatalember ellen a feljelentést. A rendőr azonban hajthatatlan maradt s jelentést tett a kerületi kapitányságon, amely megindította az eljárást a vállalkozó fiatalemberek ellen.

Zágráb zavarog.

Véres utcai tüntetések.

Az új bán ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2.

A horvát képviselőknek a vasutasok szolgálati pragmatikája ellen folytatott küzdelme s az ennek következtében beállott bánváltás Horvátországban a végletekig felizgatta a kedélyeket. Ez az izgatottság ma véres tüntetésben nyert megnyilvánulást.

Zágrábban ma újlag és sokkal vehemensebben törték ki a tüntetések, mint amilyenek a vasárnapiak voltak. Este fél 6 órakor az egyetemi hallgatók ülést tartottak, amely után horvát dalokat énekelve, végigvonultak a város utcáin. Utközben megpillantották a *Pester Lloyd* Zágrábba kiküldött levelezőjét, aki a vasárnapi gyűlésről lapjának egy, a diákoknak nem tetsző tudósítást küldött. A diákok megtámadták az újságírókat, aki sze-

rencsére egy arra menő kocsiba ugorhatott és gyorsan elhajtattott rajta. A tömeg egy ideig üldözte az újságírókat vivő kocsit, de nem érthette utól.

A diákok és egyéb tüntetők száma időközben több ezerre szaporodott. Ez a tömeg azután a báni palota elé vonult, abcugolta a kormányt és a bánat s beverte a palota néhány ablakát. A rendőrségnek az épület előtt levő 6 legénye nem volt képes a tömeget eloszlatni, amely most az érseki palota elé vonult, beverte az ablakokat és *Posilovics* érseket abcugolta, amiért ma látogatást tett *Rakodczay* Sándor bánnál. Hasonló okból tüntettek a polgármester ellen is. A polgármester lakásától az államvasuti üzletvezetőség épülete elé mentek a tüntetők. Itt már meg akarták ostromolni a házat, mert állítólag egy szolga nyelvet öltött a tömegre, — amikor végre kellő számú lovas- és gyalogos rendőrcsapat érkezett. Ezt a tüntetők közáporral fogadták, amely egy rendőrt súlyosan és többet könnyen megsebesített.

A rendőrök erre kardot rántottak és a tömeg közé vágtak. Számos tüntető megsebesült. Néhány diákot, a lármázó tömeg vezetőit letartóztatták. A rendőrcsapatnak hosszas fáradozás után sikerült a tömeget eloszlatni, amelynek egy része azután a pályaudvar elé vonult és itt is bevett néhány ablakot. Végül az üzletvezetőség által főtartott magyar iskola ellen tüntetett egy csapat diák.

A városban a rend és a nyugalom csak késő éjjel, 11 órakor állt teljesen rendre.

Polónyi—Lengyel—Günther.

Ha ketten ugyanazt teszik.

Tizenöt Varga-eset.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2.

Néhány napi szünetelés után újból megnyithatjuk a Polónyi—Lengyel rovatot. Ma az a különböző mérték volt általános beszéd tárgya a képviselőház folyosóján, amelyet Günther Antal alkalmazott Polónyi Gézával és Lengyel Zoltánnal szemben. Mikor az exminiszter peréről informálta az igazságügyminisztert, Günther szívesen végighallgatta, de Lengyel Zoltánt, mikor ugyanazt akarta tenni, hamarosan ott hagyta. Pedig eléggé érdekes dolgokat mondhatott volna neki Lengyel Zoltán, aki röviden jelezte, hogy nemcsak a Varga-féle, hanem még vagy tizenöt hamis tanúzásra való felbuzdást tud Polónyi ellen bizonyítani.

A Polónyi-Lengyel-ügy legújabb részleteiről a következőket jelenti fővárosi tudósítónk: Báró *Schönberger* Béliáné legújabb magánitkára, Zala Ernő Budapestre érkezett. Zala itt elmondotta, hogyan ismerkedett meg a bárónéval, aki csupán azért tartózkodott Badenben, hogy férjével találkozzék. Schönbergerné, ügyvédje útján írt Polónyi Gézának, hogy Zala hajlandó volna vallomást tenni a Polónyi-Lengyel pörben. A volt igazságügyminiszter erre a bécsi ügyvédnek a következő német nyelvű választ küldte:

Igen tisztelt ügyvéd ur!

Szíves sorait köszönettel vettem és mivel magam is tudom, hogy Zala ur tud a dolgokról, legyen szíves velem közölni, mi volna tanuvallomásának a merituma. Ezt arról is inkább tudnom kell, hogy értesítsem

az ügyességet, milyen körülményekre kell kihallgatását kérnem.

Kitünő tisztelettel
Polónyi Géza.

Zala elmondta, e levél vétele után közölte Polónyival, hogy körülbelül mit fog a vizsgálóbíró előtt vallani.

— Azt akarom mondani, — írta meg Zala Polónyinak, — hogy a báróné befonta a volt miniszteri és a bárónának soha semmiféle összeköttetése az udvarral nem volt.

E levélre Polónyi nem válaszolt.

A képviselőház folyosóján ma találkozott Lengyel Zoltán Günther Antal igazságügyminiszterrel, aki mentegetőzött, hogy ő nem kapott utasításokat Polónyitól. Arról azonban nem tehet, ha egy képviselő, amilyen Polónyi is, találkozik vele és informálja őt. Lengyel Zoltán erre elmondta Günthernek, hogy nemcsak a Varga-féle, hanem még 15 hamis tanúzásra való fölbujtást tud Polónyi ellen bizonyítani.

Ezekre azonban a miniszter már nem volt kíváncsi, mert hamarosan otthagyta Lengyel Zoltánt.

Hamis mérlegek a piacon.

Miniszteri kiküldött vizsgál.

Az aradi élelmiszer-úzsora.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

Az Aradi Közlöny az elmúlt nyáron leleplezte az aradi piac mizériáit és erélyes hatósági intézkedést követelt. A tanács végre-valahára megalkotta a piaci szabályrendeletet, amelyben szigorú büntetés terhe mellett megtiltja az elővételt és hasonló jó, de az általános drágaságot még fokozó dolgokat.

A szabályrendelet, amelytől Aradváros közönsége olyan sokat várt s amely hivatalva lett volna megszüntetni a már elviselhetetlen drágaságot, csak papiroson van meg, de a gyakorlatban nem. A piacon kora reggel vígan folyik az elővétel, a másodlagos tetszésük szerint emelik fel a piacra hozott termények árait és szípolozzák a nagy drágaság miatt amugy is kizsárolt fogyasztó közönséget. Természetesen a kofák szalonstílusa sem változott meg. A szavakban csöppet sem válogató piaci királynők a legvaskosabb gorombaságokkal traktálják azokat az urinöket, akik magasnak tartják az áruk árait.

A hatóság gyakori kirándulásokat rendez a piacon s ezeknek a kirándulásoknak meg van az eredményük. Alig van napja a hétnek, amelyen a rendőrség hamisított vagy romlott élelmicikkeket ne kobozna el a piacon s az elárúsítókat szigorúan meg ne büntetné.

Eltekintve attól, hogy az elárúsítók horribilis árakat követelnek az árukért, hogy szidalmakkal illetik a vevőket, hogy hamisított vagy romlott élelmicikkeket adnak el drága pénzen, hanem még más módon is zsarolják a közönséget. A kofa-asszonyok hamis mérlegeket használnak a piacon s erre a rendőrség mind a mai napig nem jött rá. A rendőrség ugyanis nem ért rá, hogy a mérlegeket is megvizsgálja s így történhetett meg, hogy az elárúsítók már régebben üzték kisdéd játékaikat a közönség kizsákmányolására.

A hamis mérlegekkel való machináció ma délelőtt derült ki. Ma reggel ugyanis Aradra érkezett a kereskedelmi

miniszter megbízásából az állami központi mértékhitelítő hivatal egyik kiküldöttje és jelentkezett Grein Nándor tb. főkapitánynál, akinek előadta, hogy megbízása van a minisztertől az aradi piacon használt mérlegek megvizsgálására. A főkapitány Moldován Ödön rendőrhadnagyot és Riedt István rendőrfelügyelőt rendelte ki a miniszteri kiküldött mellé, aki délelőtt, a legnagyobb forgalom idején járta be a piacot.

A miniszteri kiküldött sorra megvizsgálta az elárúsítók mérlegeit. A vizsgálatnak meglepő eredménye volt. A miniszteri kiküldött konstata, hogy számos elárúsító hamis mérleget használ. A rendőrség a hamis mérlegeket elkobozta s az azokat használó elárúsítók ellen megindítja a kihágási eljárást.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: Táncoş regiment, vígjáték. Bemutató előadás.

Csütörtök: Táncoş regiment, vígjáték.
Péntek: A vig szalmaözvegyek, bohózat.
Szombat: Sogun, operette. Bemutató előadás.

* A milliárdos kisasszony. Két vendégszereplés adott ma aktualitást a lejátszott Milliárdos kisasszony operettnek. Harmat Évi szerepében Barna Mancsi vendégszerepelt. Rossz milliárdost Ernyei János adta. A két vendég szimpatikus benyomást tett a közönségre. Barna Mancsi bájos színpadi jelenség, aki sok elevenességgel, föltűnő színpadi rutinnal rendelkezik, játéka kellemes. Énekhangja nem nagy terjedelmű, de ügyesen bánik vele. Panama dalával nagy sikere volt. Ernyei megállapodott művészember, aki kis szerepében is érdemeset produkált. H. G.

* Robinson Crusó. A színház igazgatósága állandóan gondoskodik róla, hogy vasárnap délután megfelelő időszakonként nagyhatású látványos gyermekdarabok kerüljenek színre. A legközelebbi vasárnap délután Robinson Crusó, Defoének világszerte ismert és népszerű hőse vonul a színpadra, regényes életének viharos kalandjaival együtt. A színpompás látványosságot nagy gonddal állítatják az igazgatóság.

* A táncoş regiment bemutatója. Vilmos császárnak egy szeniális ötlete alapján írták meg Kadelburg Gusztáv és Skovranek Rikárd kitünő vígjátékukat, a Táncoş regimentet, mely holnap, szerdán kerül bemutatásra az aradi színházban. A főbb szerepeket Marházi, Horti, Dolly, Faludy, Leövey, Várnay, Szilágyi Berta, Harmath Józsa, Novák Irén, Benkőné, Körösy Juci, Zalay Margit, Szatmári és Kulcsár játsszák.

Szalonna ur megjelenik.

Új lapvállalat Aradon.

31 fokon felül.

Arad, július 2.

Ma délután három óra tájban szerkesztőségi szaktanácskozáson konstata, hogy a meleg elérte az emberi kor legvégső határát, minek folytán a fiumei cápa sürgős életbeléptetése célszerűnek látszik. Mielőtt azonban átértünk volna az életbe léptetés fogantatására, az ajtón felénk kopogtatás hallatszott s a következő pillanatban egy gömbölyded ur ömlött be a redakcióba. Nyakáig érő homlokáról kövér verítékcseppek csörgedeztek lefelé, azon egyszerű okból, mert felfelé nem csörgedezhettek. A gömbölyded ur néhány pillanatra levegő után kapkodott s miután sikerült e műveletet befejeznie, bemutatkozott:

— Szalonna Huba, aradi lapszerkesztő vagyok! Az ennivaló nevű ur kijelentése általános feltűnést keltett, mivel Szalonna urat mind maig nem volt szerencsénk kollégáink sorában üdvözölni. Ez

azonban nem hatotta meg Hubát, aki jobb kezevel egy zsiros mosoly kíséretében zsebébe nyúlt és egy újságot húzott ki onnan.

— Ime! — mondta olyan egyszerűen, ahogyan ezt a nagyjelentőségű szót csak Szalonna ur tudja elmondani.

Az újság címe ez volt:

Arad.	I. évfolyam.	1907.
Szerkesztőség: Neptun-fürdő.	MELEG	Megjelenik 31 fok Celziuson felül.
Felelős szerkesztő: Szalonna Huba.		

— Hogyan? — kérdezte dühösen szerkesztőségünk legerősebb tagja. On szerkeszti a meleget? És még be meri tolni ide az ábrázatát? He?

— Ké . . . ké . . . Kérem! — hebegett Huba, — az én lapom politikai iránya határozottan melegellenes! Méltóztassék például elolvasni a vezércikket! A vezércikk ugyanis saját ragyogó tollamból ered és így hangzik:

— Elég! Elég a melegből és elég az ember, ha ez sokáig így tart. Elég ebből a sületlen viccből, amely békés polgárok megsülését vonja maga után. Mit henceg a hőmérő? Hogy mer jogtalanul feltalálni arra a fokra, amely csak az egyenlítő környékén illeti őt meg? Le onnan, amíg hideg nyugalommal nézzük a fejleményeket!

Szalonna Huba ezeknek felolvasása után diadalmasan körülnézett. Szerkesztőségünk legerősebb tagja azonban kíváncsi lévén a továbbiakra, erélyesen rákiáltott:

— Ne csöpgöj, hanem folytassa!

— A tárcámra kíváncsi? — kérdezte Huba ur.

— Tárcá? — szolt közbe a rendőri riporter.

Adjon kölcsön öt forintot!

Szalonna ur melegen megrázta a rendőri riporter kezét és így szolt:

— Köszönöm. Higye el, egészen elhültem, amikor ön feltételezte rólam, hogy van öt forintom. A tárcá tehát így hangzik:

Szerelmes volt a Celzius,
Szerelmes volt a Reomürbe,
Aki folyton utána ment.
A Torricelli féle ürbe.
Nyár volt, mondhatnók nyárközép
Es buzgóan izzadt a nép,
S a Reomür csak ment bután,
Csak ment a Celzius után.
Szerettr von elérni őt,
Amde a hőség egyre nőtt
Es Celzius és Reomür
Elhagyták egymást hűlönül.

Es Reomür ighen sóhajtja:
Oh Celzius, te büszke, csalfa!
Elhagytál engemet, habár
Orökké nem tart majd a nyár.
S szolt Celzius: Oh Reomür,
A szívem teérted hevül,
Lelkem a lelkeddel rokon,
Találkozunk a zéró fokon.

Es múlt a nyár és jött a tél,
Amikor bundát ölt, ki él.
Es a dicső fagyponat alatt
A Reomür fölül maradt.
A Celzius sülyedt nagyon
Es így sóhajtott egy napon:
Oh Reomür, szeretlek én,
De el nem érlek, annyi tény,
Ez a mi sorsunk, édesem,
Egymást nem érjük el sohsem,
Es kész vagyok esküdni rája:
Ez a fokok tragédiája!

Szalonna ur e sorok felolvasása után hangosan könnyezett az elérzékenyüléstől és ajánkozott lapja

további részeinek felolvasására. Az ajánlatot fogadó fagyos visszautasítás láthatólag jól esett a derék férfinak, mert lapja és kalapja után nyult.

— Megengedik, — kérdezte udvariasan, hogy tudósítsam önöket a melegségi eseményekről?

— Hogy érti ezt? — kérdeztük tőle.

— Hát kérem, tessék meghallgatni a következő napihirt: *Gyilkosság a korzón*. Az aradi korzón ma délben a nap nevű égitest leszurta Kovács János helyi polgárt.

— Elég! — ordította legerősebb munkatársunk. Mi hajlandók vagyunk Önt okleveles fiúmei cápa-pótlónak kinevezni, de csak egy feltétellel: ha föltétlen gyorsasággal távozik. Es hogy ezt elősegítem . . .

Egy gyors lábmozdulat és Szalonna ur magasan repült, de nem szólt szépen. Mi pedig kötelességszerűen felhívjuk a közönség figyelmét a *Meleg* című folyóiratra. Amint a fentiekből látható, kitűnően van szerkesztve.

— zab.

A megfeneklett pályaudvar-építés.

A kormánynak nem sürgős.

Müller Károly közbenjár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 2.

A minap hirt adtunk arról, hogy most július havában még nem kezdik meg az aradi pályaudvar építését, sőt igen jól értesült helyről kapott információ szerint arra sincsen remény, hogy az 1907. év folyamán megkezdjék az építkezést. Az államvasuti beruházásokról szóló törvényjavaslat fölhatalmazza ugyan a kormányt, hogy 700,000 korona költséggel új fölvételi épületet emeljen Aradon, de ennek tervei még nem érkeztek az aradi üzletvezetőséghez, amely ilyenformán nem is gondoskodhatott még az építés előkészítéséről.

A tervek megküldésének késedelmét multkori értesülésünk szerint az okozza, hogy az államvasutak igazgatóságának építési osztálya, amely tulontul el van foglalva sürgős munkálatokkal, még nem készült el a nagyszabásúnak kontemplált pályaudvar részletes terveivel. Ma azonban Müller Károly, Aradváros országgyűlési képviselője, aki állandóan figyelemmel kíséri a pályaudvar építésének ügyét, az *Aradi Közlöny* egyik munkatársa előtt kijelentette, hogy az Aradra felettel hátrányos késedelemmel nem az igazgatóság építési osztálya okolható. A mérnökség Müller Károly közvetlen értesülése szerint már hetekkel előbb elkészítette és jóváhagyás végett már meg is küldötte az összes terveket a kereskedelemügyi kormánynak.

Itt a miniszteriumban feneklett meg az aradi pályaudvar építése. A miniszterium III., vasuti szakosztálya még nem bírálta fölül a terveket és ezért maradt el most az építés megkezdése. Pedig ez a felülvizsgálat alig okozhat nagyobb munkát az osztálynak. A terveket ugyanis nem magánmérnökök készítették, amint azt a budapesti Mérnök- és építész egyesület kérte, hanem házilag, megfelelő osztályával csináltatta meg az igazgatóság. Így tehát állami, pályaudvar-építésekben gyakorlott közegek munkájáról lévén szó, az inkább csak formális fölvizsgálatot már napok alatt elvégezhetné volna a miniszterium vasuti osztálya.

Nehogy a tervek hosszabb ideig nyu-

godjanak a miniszterium asztalfiókjaiban s ezzel lehetetlenné váljék az építkezésnek idén való megkezdése, Müller Károly még ezen a héten el fog járni *Stetina* József dr. miniszteri tanácsos szakosztályfőnöknél és *megsürgeti nála a tervek jóváhagyását*. Ha ez az eljárás nem vezetne eredményre, úgy Aradváros képviselője *Kossuth* Ferencél vagy *Szterényi* Józsefnél terjeszti elő Aradnak azt az indokolt kérelmét, hogy a miniszterium sürgősen bírálja fölül és küldje le a terveket.

Az aradi üzletvezetőség megtette már az előkészületeket, hogy a *tervek leérkezése után rögtön hozzá fogjon az építéshez*, mert nagyon kívánatosnak tartja, hogy a fölvételi épületek egyrésze még az idén tető alá hozassék és 3 éven belül az egész pályaudvar az összeg melléképületekkel együtt készen legyen és átadathassék a rendeltetésének.

A piacról.

— A mai mérlegelkobzáshoz —

— Egy kofa: (a miniszteri biztoshoz, aki elrendeli a kofánál levő hamis mérleg elkobzását.)

— Nagyságos ur, maga nem mérlegeli a körülményeket! Fontolja meg, mit cselekszik!

A portugál forradalom.

Osztrák főhercegasszonyok az előtérben.

Véres harc a polgárság és katonaság között.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2

A portugáliai lapok hireire nem lehetett eddig sem sokat adni, most pedig éppen nem, mert a cenzura oly kegyetlen, hogy csakis azok a hírek jelenhetnek meg, amelyek kedvezők a kormánynak. Azek a hírek azonban, amelyek mégis kiszivárognak, nagyon szomorú képet festenek a helyzetről s *nagyon bizonytalannak mondják Carlos király trónját*. A *londoni Daily Express* bécsi tudósítója azt mondja, hogy *Don Miguel* braganzai herceg egész bécsi rokonsága, főleg pedig a hat nővére az európai udvaroknál minden követ megmozgat, hogy a braganzai háznak megszerezze a portugál trónt. Don Miguel második nővére, *Mária Terézia* főhercegnő, Ferenc Ferdinánd trónörökös anyja meglátogatta anyját, aki mint apáca él Wight szigeten Angliában egy benedekrendi apácázárdában s ezt a látogatást arra használta föl, hogy az angol királyi családdal beszéljen. De a másik nővér, *Károly Tivadar* bajor herceg neje sem tétlen.

Maga Don Miguel, aki ezredes az osztrák-magyar hadseregben, nem igen mozgolódik és sokkal szerényebb, semhogy trónkövetelőként nyíltan fellépjen.

A *Daily Express* egy *madridi* táviratot közöl, amely szerint Portugáliában a *helyzet egyre válságosabbá válik*. Hat gyalogezred fel lázadt.

A portugál kormány azonban el akarja hitetni a világgal, hogy mindazok a hírek, amelyek a portugáliai válságról szólnak, nem igazak. S ennek bizonyítására a portugáliai trónörökös az *Afrika* hajón holnap indul afrikai útjára. A trónörökös szeptember 20-ra várják vissza Lisszabonba.

De a kormány minden cáfolatánál élesebben világítja meg a helyzetet, hogy a *londoni Central News* ügynökség a portugál határról azt a jelentést kapta, hogy *Braga, Villa Real és Vianna del Castello* városokban véres

tüntetések voltak. A tömeg *Le a zsarnokokkal!* kiáltással járta be a várost és öszszetüzött a katonasággal, amely fegyverét használta. Hír szerint *száznál többen haltak meg*, a sebesültek száma pedig meghaladja a 600-at. A halottak számát pontosan nem lehet megállapítani, mert a rendőrség éjjel titokban közös sirba temette el a holttesteket.

Törvény helyett — rendelet.

Visszavonják a vasutasjavaslatokat.

Az obstrukció letörése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 2.

Mintegy két héttel ezelőtt, amikor a horvát obstrukció fellegei még csak kezdtek föltűnedezni a magyar politika horizontján, az *Aradi Közlöny* fölvetette azt az eszmét, hogy a kormány léptesse életbe rendeleti uton a horvát obstrukció által fenyegetett javaslatokat.

Tegnap is, ma is több oldalról hirlik, hogy a kormány a vasutasok ügyeinek rendeleti uton való szabályozásához fordul, amivel nem intézné el ugyan a magyar-horvát konfliktust, de elodázná az ideig, amíg nagyobb készültséggel és eredményesebb eszközökkel láthat a döntő küzdelemhez.

A készülő fordulatról az alábbi távirati tudósítás számol be:

Vajda mentelmi sérelme.

A képviselőház mentelmi bizottsága ma délután *Gál* Sándor elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen folytatta a tanukihallgatásokat a Vajda-féle mentelmi ügyben. Ma *Horváth* József, *Somogyi* Aladár, *Muzsa* Gyula, *Ráth* Endre képviselőket és *Kóbor* Dezső terembiztost hallgatták ki. A bizottság a mai kihallgatásokkal befejezte a vizsgálatot és a legközelebbi ülésen már az előadói javaslatot tárgyalja.

Kossuth Ferenc fölszólalása.

Mielőtt a vasutas pragmatika első szakaszának vitáját befejeznék, *Kossuth* Ferenc kereskedelmi miniszter is fölszólal. Mára várták már a miniszter beszédét, amelynek meghallgatására az egész kabinet megjelent a Házban, de a beszéd elmaradt, mert a szakasz vitája még nem ért véget. *Kossuth* fölszólalása ezért holnapra maradt. A kormány körében beszélnek, hogy a miniszter fölszólalásának nagy jelentősége lesz a horvát konfliktusban.

A horvátok letörése.

A horvátok letörésére vonatkozó intézkedésekről szóló hírek közül legplauzibilisebbnek látszik az, melyet a függetlenségi párt egyik vezető politikusa az alábbiakban mondott el egy ujságíróknak:

— A vasutasjavaslatok elintézésére egyszerű mód volna az, hogy a cim-paragrafus letárgyalása után egy képviselő adjon be indítványt, mely szerint a Ház hatalmazza föl a kormányt, hogy addig is, míg a most szőnyegen levő javaslatokat az országgyűlés letárgyalhatja, az a javaslatban foglalt intézkedéseket *rendeletileg léptesse életbe*. Az államvasutakról, tehát az államnak egy magánüzeméről lévén szó, a rendeleti uton való szabályozás

teljesen jogszerű. Törvényerejű sulyt adna pedig e rendeletnek a Ház fölhatalmazása. Ily módon a javaslat rendelkezései kése- delem nélkül életbeléphetnének, a Ház megkezdhetné a nyári szünetét és a szü- net alatt megtörténhetnék a horvát or- szágyűlés feloszlatása, elintézhetnék az új horvát választásokat is, úgy, hogy a nyári szünet után az ujonnan delegált horvát képviselők már kész helyzetet ta- lálnának, amely helyzetnek törvényerőre emelését hiába obstruálnák meg, mert amugy is érvényben volna már.

Ez az eszme, melyet külföldben a ma- gyar sajtóban az *Aradi Közlöny* vetett fel először, még június 15-én, alighanem meg is valósul.

Tuskán Gergely horvát képviselő a képviselőház holnap esti ülésén interpellációt terjeszt elő *Wekerle* Sándor miniszterel- nöknek multkorai beszéde miatt, amelyet a magyar kormány horvát politikájára vo- natkozólag *Rakovszky* István interpellációjára mondott.

HIREK.

A Ház új ülésrendje.

Arad, július 2.

Budapestről táviratozzák: *Justh* Gyula holnap délutánra értekezletre hívta a kor- mány tagjait, a képviselőház választott tisztségviselőit és a pártok elnökségeit. Az értekezleten a *Ház tanácskozási rendjének megváltoztatásáról* fognak tárgyalni.

A változás dolgában két terv merült föl. Az egyik terv szerint reggel 9 óráig dél- után 3-ig, a másik szerint délután fél 2 óráig tartana a Ház ülése- ket. Mivel így az ülések 6 óráig tartaná- nak az eddigi 4 óra helyett, fölösleges volna mindennap ülésezni s egy héten csak négyszer ülne össze a Ház. Hogy melyik napon, az még nem bizonyos, de a szerda és szombat okvetlenül ülésnap lenne, mert a házszabályok szerint eze- ken a napokon terjeszthetők elő az inter- pellációk.

Justh Gyula ma az újságírók előtt ki- jelentette, hogy szó sincs róla, mintha az ülésrend megváltoztatása a horvátok el- leni intézkedés volna. A négy órás mun- kanap helyett hat órásat akarnak beve- zetni. *Justh* szeretné, ha a Ház délután tartaná üléseit. Az új ülésrend különben csak a jövő ülészakban lépne hatályba és célja az, hogy a képviselők magánfog- lalkozásaik után is járassanak.

A képviselők körében örömmel fogad- ják az ülésrend változását, mert azt mond- ják, hogy a mostani rend mellett csak a *panamisták élhetnek meg*, míg a tisztessé- ges képviselők kénytelenek a foglalkozá- sukat elhanyagolni.

Esik az eső.

Ma éjjel egy óra 43 perckor megeredt az eső. Harminc másod- perccig esett.

Hogy brettliket kap most Arad,
Hogy Supiló makacs marad,
Hogy Polónyi tanút keres,
Hogy Rakovszky nagyon heves,
Hogy minden munkás sztrájkba lép,
Hogy moziért izgul a nép:
Mindez eltörpül, semmivé lesz,
Arányítva a fenti tényhez.

Amikor harmincnégy a fok
S az ember olvadásba fog.

Mikor mindenki sülve főve
Rohanva mégyen a fürdőbe,
Mikor a tisztelt emberek
Szive a fagyaltért remeg:
Akkor az eső, annyi tény,
A legfontosabb esemény.

— Te horvát disznó! A képviselőház mai ülésén bohózatba illő kacagtató jelenet játszódott le. Amikor *Rakovszky* István felfüggesz- tette az ülést, *Emödy* József alkotmánypárti képviselő, aki *Supiló* Ferenc mellett ült, össze- veszett *Keszits* Antal dr. függetlenségi képv- selővel.

— Te horvát disznó, — kiáltotta *Emödy* 49-as kollégájára, Budapest egyik legismertebb kriminalistájára, — tudsz magyarul, de ha föl- szólalsz, horvátul beszélsz.

Emödy t. i. nem ismerte *Keszits*et, akiről azt hitte, hogy ő horvát képviselő. *Keszits* An- tal sem ismerte az alkotmánypárti honatyát és támadójáról úgy vélekedett, hogy az horvát delegátus. Ezért méltatlankodva kiáltotta:

— Ez mégis sok! Nem elég, hogy ti hor- vátul fecsegték, de még azt is követelték, hogy én is horvátul beszéljek.

Már csaknem hajbakaptak és a dolog ko- mikumát még növelte, hogy *Olay* Lajos mind- két képviselőt horvátoknak nézte és iszonyuan káromkodott, amikor *Ráth* Endre és *Esterházy* Móric gróf közbeléptek és megismertették egy- mással a két veszekedő képviselőt.

— Az erkölcsös rendőrség. Budapestről táviratozzák: Os Budavárban most *Henry La- vedau* francia írónak *Az égy* című színművét adják. A rendőrség a darab további előadásait betiltotta, mert egyes jeleneteiben a szereplők kevés ruhában jelennek meg a színpadon.

— *Károlyi* István gróf állapota. *Károlyi* István gróf egészségi állapotáról aggasztó hírek járták végig a minap a lapokat. Mint értesü- lünk, a gróf egy súlyosabb operáción ment ke- resztül, amely szerencsésen sikerült s a nép- szerű főúr ez idő szerint már tul van min- den bajon.

— Halálozások. Az aradi *Hehs*-családot su- lyos csapás érte. *Özv. dr. Hehs* Mártonné szül. *Hell* Aurélie urnó ma reggel hajnali 4 órakor éle- tének 71-ik évében hosszas szenvedés után meg- halt. A boldogult földi maradványait július 3-án délután 5 órakor fogják a Hal-tér 6. számú házban a róm. katolikus szertartás szerint beszentelni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyuga- lomra helyezni. A köztisztviselőben álló urinőben *Hehs* Vilmos, *Hehs* Aladár, *Hehs* Béla, *Hehs* Viktor és *Hehs* Márton édesanyjukat gyászolják.

Özv. rétháti Kövér Sándorné tegnap délnél 84 éves korában *Battonyán* meghalt. Az elhunyt urinő- ben *özv. Verhovay* Gyuláné édesanyját gyászolja. A temetés holnap délelőtti 11 órakor lesz *Verhovay*- nének *Battonyai* birtokán.

— A fővárosi orvossztrájk. Budapest-ről táviratozzák: A budapesti kórházi orvosok tud- valevőleg sztrájkra készülődtek. *Müller* Kálmán dr. egyetemi tanár, a budapesti balparti kór- házak igazgatója ma egy hírlapíró előtt kijelen- tette, hogy egyelőre nem forog fenn a sztrájk veszedelme, mert a kórházak vezetősége min- dent elkövet az elégedetlen orvosok kérésel- nek teljesítésére. Különben is reméli, hogy ősz- szel már meg fog történni a kórházi orvosok fizetésrendezése.

— Háztartási részvénytársaság. A napok- ban híre ment, hogy a fővárosban egy Háztar- tási Részvénytársaság van alakulóban, melynek célja a magánháztartásokat feleslegessé tenni, illetőleg pótolni. Ezzel az ugy gazdasági, mint szociális szempontból kiváló fontosságú eszmé- vel lapunk vasárnapi számában általánosság- ban foglalkoztunk, nem is remélve, hogy ilyen

rövid idő alatt a megvalósulás stádiumába jut ez az életrevaló idea. Az alapítási tervezetet, valamint a társaság céljait bőven ismertető prospektust csak a napokban küldték szíjjel az érdekeltek körök s felhívásuk sikerrel járt, amennyiben máris számos résztvevő jelentkezett. Az előkészítési munkálatokkal már any- nyira haladtak a szervezők hogy a társaság megalakulása bizonyosra vehető. A szükséges tőke beszerzése nem okoz gondot a részvény- társaság tervezőinek, mert az alapítók között nagy vagyonnal rendelkezők egész sora talál- ható. Az alapítók élén — amint értesülünk — *Weisz* Berthold udvari tanácsos és *Ullmann* Gyula műépítész állanak. A vállalkozók cso- portja máris tárgyalásokat folytat egy a részt- vevőknek minden tekintetben megfelelő, cél- szerű helyiség megszerzése iránt és állítólag az *Andrássy*-ut és *Eötvös*-utca sarkán lévő bér- palotát óhajtják megszerezni a vállalat céljaira. Az erre vonatkozó tárgyalások a közeli napok- ban befejezést nyernek.

— A portugál válság. Londonból táviratoz- zák: A *Daily Express* jelenti Lissabonból: Az összes lissaboni csapatok fegyverben állanak, mert attól félnek, hogy új zavargások fognak kitörni. *Carlos* király megígérte a miniszterel- nöknek, hogy szükség esetén jóvá fogja hagyni és szentesíteni fogja az összes alkotmánybizto- sítékok felfüggesztését, ha kitűnnék, hogy az ellenzékét másképp nem lehet megsemmisíteni. Ez pedig azt jelenti, hogy kihirdetik az ostrom- állapotot.

— A pénztárosnő drámája. A szegedi *Holtzer* Dániel cég fiatal pénztárosnője, *Komlósi* Ibolya ma délnél szüleinek a *Polgár*-utca 18. szám alatt lévő lakásán mellbellette magát. Egy- lövésű, kis flóbertpisztolyal akarta magát meg- ölni. A szívének irányozta a golyót, de szeren- csére nem életveszélyes a sérülése. *Komlósi* Ibolya, az alig 17 éves szép leány életuntságá- nak okáról különféle verziók terjedtek el a vá- rosban. A leány nagybátyja, *Rózsa* Izidor mé- száros ugy adja elő az esetet, hogy *Komlósi* Ibolya öngyilkossági kísérlete pénztárosnői ál- lásával van kapcsolatban. Az üzleti pénztári la- pok kezelése körül ugyanis kisebb szabályta- lanságokat követett el valaki és pedig *Holtzer* Dánielnek a távollétében. A szegény leány ha- lálra rémült, amidőn *Weiszberger* Nándor, a cég üzletvezetője olyan kijelentéseket tett, hogy az összes alkalmazottak ellen bünyügyi följlent- ést ad be a rendőrséghez. Minthogy pedig az üzlet naponkénti forgalmát kimutató pénztári lapokat *Komlósi* Ibolya vezette, az üzletvezető- nek általánosságban tett kijelentéseit magára vette.

— Eljegyzés. *Horváth* Lajos máv. tisztségviselő eljegyezte *Iritz* Jenny kisasszonyt, *Iritz* Armin lőkös- házi tekintélyes kereskedő bájos leányát.

— Tízéves rabló. A *Sternberg* Ármín és *Testvérs* budapesti cég egyik beltagja, *Stern- berg* Manó tegnap megjelent a fővárosi főkap- tányaságon és ismeretlen tettes ellen panaszt téve, a következő históriát mondotta el:

Két kis fia, a 9 éves *Andor* és a 6 éves *Tibor* tegnapelőtt azzal távoztak el hazuról, hogy a selyemhernyók részére eperfaleveleket hoznak a *Városliget*ből. A fiuk már többször mentek el egyedül eperfalevelekért és így ez alkalommal is elengedték őket. A két gyermek az *Erzsébet* királyné uton ment lefelé a vasuti uttestig, amelynek tulsó oldalán eperfák álla- nak. Amikor a két gyermek ide elért és ké- szült az egyik fára felmászni, egy ottani holt- vágányon álló vasuti kocsiból egy körülbelül 10 éves rongyosruhájú flugyermek került elő, a testvérek elé ugrott, revolvert szegzett felé- jük és azt kiáltotta:

— Se szó, se mozdulat, mert agyonlőlek!

A fiuk meg nem mertek mozdulni, mire a kis vasuti rabló egészen amerikai mintára, ahogyan mozgóképeken láthatta, rájuk parancsolt:

— Fel a kezekkel!

Azután a revolvért balkézre véve, jobbával pedig hozzálátott a fiuk megmotozásához. Miután az idősebbeknél csak 8 fillér pénzt talált, pofonvágtta és megrugdalta, azután pedig elvette nadrágtartóját, kék vászonbluzát és apró dolgokat. A kisebbik fiúnál egyetlen fillért sem talált, tehát megverte, elvette a vállán csüngő pléhdobozt a benne lévő elemőzsiával, aztán visszavonult rablótárába, a vasuti kocsiába. A rendőrségen a kis rabló ellen megindították a nyomozást, dacára annak, hogy a rablókaland meglehetősen fantasztikus és valószínűtlennek tetszik.

— **Uj részvénytársaság.** Budapestről táviratozzák: *Európai utipodgyászt biztosító társaság* cím alatt új részvénytársaság alakult, amelynek igazgatóságába *Wertheimstein* Alfréd lovagot, *Strasser* Alfrédet, *Rákosi* Jenőt, *Csathay* Ferencet és *Zilahy* Simont választották. Pénzügyi körökben általános feltűnést kelt, hogy ez a nagyszabásúnak ígérkező vállalat csak 300,000 korona részvénytőkével indul meg.

— **Megjött a villámcsapás.** Apáti környéken tegnap délután heves vihar dühöngött, amelynek egy emberélet is áldozatul esett. *Miska* Onuc apáti lakos a határban foglalatoskodott, mikor a vihar hirtelen kitört. A sűrű villámcsapások s a szakadó eső elől egy fa alá menekült. Alig állott ott azonban néhány percig, a villám a fába ütött s az alatta álló *Miska* Onucot is lesújtotta, aki *azonnal meghalt*.

— **Ügyvédjelöltből polgármester-helyettes.** A szegedi ügyvédjelölti karnak egy fiatal tagja gyors karriert csinált. *Deskó* József dr. ügyvédjelöltet Kiskunfélegyháza város közgyűlése 54 szavazattöbbséggel szombaton helyettes polgármesterré és jogügyi tanácsossá választotta. *Deskó* 25 éves és félegyházi származású. Esküjét ma tette le és állását is elfoglalta.

— **Romok a tengerfenéken.** Egy *Patuzos* György nevű spanyol szivacsshalász hajója június 12-én szenzációs felfedezés hírére hozta *Sfax*-ba. A hajó legutóbb *Mahdia* környékén *Sfax* északi partjai előtt volt s egy buvár le szállt a tengerfenékre, hogy onnan szivacsokat hozzon fel. Legnagyobb meglepetésére a buvár nem szivacsot, hanem hatalmas romokat talált s a romok között bronz- és márványszobrokat. A szivacsos kapitánya meg van győződve a felől, hogy a szobrok nem valamely szállítóhajó elsüllyedése következtében kerültek a tengerbe, hanem egy templomhoz tartoztak, amely egy, a parton levő városban emelkedett. A várost az ellenség feldúlta s a tenger alámosta. A buvár egyébként azt is mondta, hogy látta a templom oszlopait. Ha a tuniszi kormány beleegyezését adja, pontosan átfogják vizsgálni a kérdéses helyen a tengerfenekét, hogy a templom romjaiból s az azok között levő szobrokból minél többet hozhassanak napvilágra. Csak az a kár, hogy a hajó nem jelölte meg a szenzációs felfedezés helyét.

— **Magyar név.** *Stern* Salamon aradi lakos, államvasuti állomásfelügyelő családi nevének *Sugár* ra kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

— **Az Országos gépész szövetség aradi fiókja megalakult.** Az országos gépész szövetség aradi tagjai tegnapelőtt a városháza emeleti kistermében gyűlést tartottak, amelyen kimondták az Országos gépész szövetség VI-ik, aradi fiókjának megalakulását. A megjelent kartársá-

kat *Lux* Antal üdvözölte s megnyitotta az ülést. Ajánlatára az aradi fiók elnökéül *Szabó* József vaggongyári gépészt választották meg. A kandidáló bizottság javaslata alapján az egyes tisztségeket a következőkkel töltötték be: Elnök: *Lux* Antal; jegyzők: *Vácán* Gyula és *Fényes* János; pénztárnokok: *Korbász* István és *Sarlot* Lajos; ellenőrök: *Theisz* János, *Ács* Lajos és *Bereczky* János; gazda: *Fekete* János. A választmány tagjai lettek: *Grósz* Ignác, *Todorovits* György, *Barsi* József, ifj. *Staufer* Károly, *Tóth* József és *Paska* János. Ezután az elnök üdvözölte a megválasztottakat és kérte, hogy a szövetség érdekében minél hathatósabban működjenek közre. Az aradi fiók havi üléseit minden hónap második vasárnapján tartja meg. Tagjainak száma eddig *hatvanöt*, akik mindnyájan képesített gépészek.

— **Nyomdászgyűlés Pécsen.** Pécsről jelentik: A magyarországi vidéki nyomdatulajdonosok szövetsége *Endrényi* Lajos elnöklésével Pécsen tartotta éves közgyűlését, amelyen elhatározták, hogy a kormánytól kérelmezni fogják a nyomdásziparnak képesítéshez és hatósági engedélyhez való kötését. Ezt a határozatot hosszas vita után szavazattöbbséggel hozta meg a közgyűlés. Azután a nyomdász munkák díjaira vonatkozólag tevézetet fogadott el a közgyűlés, amely kiterjed az egész országra és mindenütt a helybeli munkabérvizonyokhoz alkalmazkodik. Az alapszabályok néhány pontjának megváltoztatása után a tisztújítás következett. Elnök lett *Endrényi* Lajos (Szeged), titkár *Molnár* Mór (Szegszárd). Ezután a közgyűlés a volt elnöknek és a pécsi fogadóbizottságnak köszönetet szavazott, mire a közgyűlés véget ért. A közgyűlésen az aradi nyomdászokat *Boros* János képviselte.

— **Vakok klubja.** Amerika a klubok és egyesületek országa. Ott mindenki szervezkedik. Ennek a szervezkedési ösztönnek a vak asszonyok sem birtak ellentállani. Megalkották a newyorki vak nők klubját. A szervezkedő gyűlést két vak leánynak, a *Holtz*-testvérek lakásán tartották meg. *Stafford* Ágnes elnökölt. Megnyitó beszédében kifejtette, hogy ők, a vak nők, szervezkedésükkel azt akarják bebizonyítani, hogy hasznos tagjai az emberi társadalomnak s mint ilyenek nincsenek a közjótékonyagra utalva. A szervezkedő gyűlésen 14 vak leány vett részt. Közöttük néhányan a gépiráshoz értenek, míg a legtöbbek kézimunkával foglalatoskodnak. A klub alakításának társadalmi célja, de egyúttal helyzetük megjavítására is irányul.

— **Rovarpor.** bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz* nál. 201

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Uj-Arad, július 2.

Az aratás idejének első hetében vagyunk. Üdvös lenne, ha esőt kapnánk, hogy kissé lehűljön a levegő, meg hogy a tengeri a szűk séges öntözést megkapja. A gabonáról egyes vidékek kedvező híreket küldenek hűtősről beszélnek.

A gabonaüzlet irányzata a rossz hírek hatására alatt megszilárdult.

A mai piacon kis hozatal volt.

A mai piacon eladásra került:

5-600 mm. buza 9 10-30.

200 mm. tengeri 5-10-20.

Az árak koronákban, 50 kilogrammonként értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, július 3.

Kínálat és vételkedv jó. 10 fillérrel magasabb árak. Az árak 50 kilonként számítva:

	Dél sárlat	5 órai sárlat
Buza októberre	10.44—10.45	10.49—10.49
Zab októberre	7.52—7.53	7.54—7.55
Rész októberre	8.39 8.40	8.40—8.41
Tengeri júliusra	5.78 5.79	5.76—5.77

Zárul 5 órakor:

Oestrák hitelrészvény 650.25
Magyar hitelrészvény 748.75

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat. —

Sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi július hó 10-én d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. Polgármester június havi jelentése. 2. Győrvármegye közönségének felirata március 15-nek nemzeti ünneppé leendő törvénybe iktatása tárgyában. 3. U. a. felirata a földmivelő nép közterheinek apasztása és a kivándorlásról szóló 1903. évi IV. t. c. módosítása tárgyában. 4. Nyitra vármegye közönségének átirata magyar nemzeti közművelődési sorsjegykölcsön engedélyezése iránt. 5. Háromszék vármegye közönségének átirata *Gábor* Aron emlékére emelendő szobor költségeinek való hozzájárulás tárgyában. 6. A városi iskolaszék jelentése az aradi kereskedő tanonciskolának 1907—1908 iskolai évre megállapított költségelőirányzata tárgyában. 7. A szinügyi bizottság előterjesztése annak kimondása iránt, hogy népekes előadások s egyéb mutatványok mely időben tarthatók. 8. Zombor sz. kir. város közönségének felhívása az ott felállítandó *Rákóczi* szobor költségeihez való hozzájárulás iránt. 10. A tanácsnak javaslata az átvonuló katonatisztek elszállásolásának biztosítása iránt. 11. U. a. előterjesztése az Erdélyi- és Zsidótemető utcák rendezése, illetve az egyes telkekhez eső utcarészkeknek eladása iránt. 12. A gazdasági széknek javaslata *Mittner* József földbérletének meghosszabbítása iránt. 13. A királyi ügyészségnek átirata fűzfa termelő területnek átengedése iránt. 14. A tanács javaslata a téli színházban szükséges átalakításokról és javításokról. 15. A tisztii ügyészség bemutatja a *Steiner* Józseffel a részére átengedett telek iránt megkötött szerződést jóváhagyás végett. 16. A létesítendő grufagyár céljaira átengedendő terület fölötti határozathozatal. 17. A Mihály-utcai telkeknek iskola céljaira való megvétele fölötti határozathozatal. 18. A vadász társulatnak kérelme szerződésének meghosszabbítása iránt. 19. A tanács javaslata a törvényhatósági uthalozat tárgyában. 20. U. a. előterjesztése a *Tököl*-térnek világitása tárgyában. 21. A kereskedő tanonc iskola bizottság előterjesztése az igazgató évi 200 korona tiszteletdíjának 300 koronára való felemelése iránt. 22. *Szija* Péter kérelme a *Miklós*-utcai 16 szám alatt átalakított épület adómentessége iránt. 23. *Világosi* János számtiszt nyugdíjügye. 24. A tanács előterjeszti, hogy *Tesits* Sándor, *Pruhm* Mihály, *Vilhelm* Lajos, *Metz* András, *Molnár* Antal, *Kornet* Péter, *Rusz* Milentie, *Puskás* József és *Perlmutter* Adolf által emelt új épületek bérjévedelmeire a községi adómentesség megadásáért.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Letartóztatott gyermekrontó.** *Mócz* Pált, aki néhány héttel ezelőtt egy fejletlen aradi kisleány ellen merényletet követett el, ma *Domokos* László vizsgálóbíró kihallgatás céljából maga elé idézte. *Mócz* töredelmesen beismerte bűnét, minek következtében azonnal *letartóztatták* és vizsgálati fogságba helyezték.

§ **Sajtóper egy gyászjelentés miatt.** A budapesti aranyozó munkások sztrájkja alkalmával furcsa módon állott boszut *Wildbrand* Gyula aranyozó-segéd azon 21 munkástársán, akik nem csatlakoztak a sztrájkolókhöz s a sztrájk dacára munkába léptek. Több száz példányban gyászjelentést nyomtatott a következő tartalommal:

„Tudatom a becsületes emberekkel, hogy 21 szaktárs (itt következtek a nevek) rongy életükkel kimult.”

A gyászjelentést aztán postai uton megküldötte a névleg megemlített munkásoknak is. Ezek nem vették tréfára a dolgot s rágalmazási sajtópört indítottak *Wildbrand* Gyula mint szerző ellen, akit a befejezett vizsgálat után a vádtanács rágalmazás, illetve becsületsértés sajtóvétségeért vád alá is helyezte.

IDEGENEK ARADON.

— Julius 2 —

Központi szálloda. Horváczki Milán birtokos Obecse. — Bolgár Sándor kereskedő Temesvár. — Schwarz Mór kereskedő Temesvár. — Édes Elemér tb. főszolgabíró és neje Kisjenő. — Stury Kálmán birtokos Buziás. — Müller János intéző Buziás. — Auspitz Jenő kereskedő és neje Nagyvárád. — Csete Mihály földbirtokos és fia Nagyszalonta. — Keppich Mór borkereskedő Karánsebes. — Ostereicher Róbert kereskedő Bécs. — Kerer Gyula kereskedő Bécs. — Bay B. huszárcapitány Debrecen. — Popoviciu Döme lelkész Csermő — Georgia János esperes Butyin. — Riedl Alfonz kárbeccslo Budapest. — Telegdi Ármin kereskedő Budapest. — Pohl Gyula kereskedő Budapest. — Schwarzenberg Samu kereskedő Budapest. — Steiner Illés kereskedő Sonenburg. — Markusz Sándor kereskedő Budapest. — Friedl Pál kereskedő Budapest. — Friedl Jakab kereskedő Budapest. — Feunkuchen B. bérlo Berza.

Fehér Kereszt szálloda. Fülöp Gy. Géza dr. ügyvéd és családja Borosjenő. — Komjáthy Endre birtokos Nagyszében. — Sarkadi Péter mérnök és neje Pápa. — Havas Gyula hivatalnok Nagyvárád. — Köröndi Zoltán tisztartó Szabadka. — Kovács Árpád tisztartó Szabadka. — Gémes Zoltán kisbirtokos és családja Békésgyula. — Erdélyi József birtokos Zombolya. — Magyarai Sándorné és leánya Szeged. — Borsos Lajos igazgatóhelyettes Brassó. — Szatmáry József könyvelő Esztergom. — Festő Aladárné és leánya Földeák. — Goldman Simon hivatalnok Nagykőrös. — Dézsi István lelkész Nagyvárád. — Takács Sándor lelkész Nagyvárád. — Stein Manó kereskedő Temesvár. — Alattyáni Iváné és leánya Olmütz. — Szántó György elnök Gyulafehérvár. — Bartha Antal főfelügyelő Nagyszombat. — Landau Zsigmond és fia Csikszentsimon. — Sally Levin utazó Berlin. — Klein Emánuel utazó Breslau. — Juszt Manó utazó Orosháza. — Keller Ede utazó Nagyvárád. — Gyárfás Simon utazó Nagyvárád. — Veisz Miksa utazó Budapest. — Grünwald Károly utazó Budapest. — Csillag S. utazó Budapest. — Kuneit Rudolf utazó Budapest. — Grün Manó utazó Budapest. — Kolozs Károly utazó Budapest. — Lantos Géza utazó Budapest. — Borsai Károly utazó Budapest. — Vogelhut F. utazó Bécs. — Fischer Joachim utazó Bécs. — Veiszberger Manó utazó Bécs. — Schick Ármin utazó Bécs. — Heller Imre utazó Bécs.

Vasszálloda. Rosenblum A. utazó Budapest. — Brust Jakab utazó Bécs. — Eichner József utazó Bécs. — Schwartz János kereskedő Budapest. — Horn Ignác kereskedő Budapest. — Schön Ármin kereskedő Budapest. — Roth Lipót kereskedő Budapest. — Weisz Ármin ügyvéd Szentos. — Schilinger V. kereskedő Szentos. — Jónás Fülöp kereskedő Mindszent. — Klein Gézané Mezőhegyes. — Kohn S. és családja Zombolya. — Tóth István gazda Szeged. — Tóth Lajos gazda Szeged. — Kis Sándor kovacs Nagyiak. — Fischer Mór utazó Budapest.

Pannónia szálloda. Leitner Dávid erdész Világos. — Zaurka Antal kereskedő Brád. — Lam Albert utazó Bécs. — Neustädter Frigyes utazó Brassó. — Muntján Ákos tanár Brád. — Geiringer János kereskedő Nagylak.

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvatorforrás

kitünő sikerrel használtatik vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvényénél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatása!

Vasmentes! Könnyen emészthető! Teljesen tiszta!

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Szony-Lipózi Salvatorforrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsplatz 5.

1108

NYILTTER.*

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 91.

Hehs Vilmos, Aladár, Béla, Victor és Márton, úgy a maguk, valamint az alólírottak nevében is mély fájdalomtól megtört szívvel tudatják a forrón szeretett és felejtethetlen jó édes anya, testvér, anyós, nagyanya, nagynéne és rokon

özv. dr. Hehs Mártonné
szül. Hell Aurélia urnőnek,

f. é. július hó 2-án, hajnali 4 órakor, életének 71-ik évében, hosszas szenvedés után történt jobblétre szenderültét.

A boldogult földi maradványai július hó 3-án d. u. 5 órakor fognak Haltér 6. számú házban a róm. kath. szertartás szerint beszenteltetni és a felső temetőben levő családi sírkertben örök nyugalomra tétetni.

Az engesztelő szt. mise a boldogult lelki üdvéért július hó 4-én d. e. 9 órakor fog a főt. Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutatni.

Arad, 1907. július hó 2-án.

Aldás emlékére!

özv. Manolovits Péterné szül. Hell Aurélia,	Hehs Vilmosné szül. guthori Földes Margit,
özv. Máhr Lipótné szül. Hell Ida,	Hehs Alá árné szül. Spitzka Ilona
Hell Hermin.	Hehs Béláné szül. Krause Sarolta,
testvérel.	Hehs Vilmosné szül. salamonfalvi Rimánóczy Lujza,
Hehs László, Margit, Klémentine, Akos, Béla,	menyei.
Hehs Aladár, Ilonka, Erzsike, Béla,	Manolovits Viktor,
Hehs Aranka és Sarolta, unokái.	Manolovits Mariska,
1694	Máhr Rezső,
	unokaöccseivel és huga.

Limbeck János és fia

első magy. kir. szab. ércokoporsó-gyára és temetőrendező intézetéből.

Arad, színház-épület. Városi és megyei telefon: 93.

Özv. Verhovay Gyulané szül. rétháti Kövér Amália fájdalommal jelenti édes anyja

özv. rétháti Kövér Sándornénak,

f. évi július hó 1-én, déli 1 órakor, életének 84 ik évében, végelgyengülésben történt gyászos elhunytát.

A boldogult földi maradványai f. hó 3-án, délelőtt 11 órakor fognak battonyai birtokáról a családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő szent-mise áldozat az elhunyt lelki üdvéért f. hó 5-én, délelőtt 10 órakor fog a battonyai róm. kath. templomban a Mindenhatóknak bemutatni.

Battonya, 1907. július 2.

Aldás és béke poraira!

Nyári színház.

Szerdán, 1907. évi július hó 3-án:

A táncos regiment.

Vigjáték 4 felvonásban. Irták: Kadelburg G. és Skovranck R. Fordította: Zboray Aladár.

SZEMÉLYEK:

Ellerbeck báró Maribázi M.	Rózsika	Harmath J.
Wachnitz Fehér A.	Fahrentálné	Novák Irén.
Kehrberg Horti Sándor.	Nippes Agost	Szathmári A.
Brentendorf Dell Lajos.	Una, neje	Benkóné P.
Rammingen Faludi K.	Suna, tanácsos	Kulcsár L.
Kellermann Leóvei Leo.	Frigyes	Kozma Pál.
Lambrecht Várnai Jenő.	Nina, cseléd	Körössy Juci.
Klára, neje Szilágyi B.	Zsófi, cseléd	Zalai Margit.

Közdete este 8 órakor.

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedése

Aradon, Weitzer János-utca.

Arad városi és Arad-Temes megyei telefon 517.

Egy

nyolcadárért

olvasható minden új és szenzációs könyv rögtön a megjelenés után. Ezen új könyvet, ha már öten olvastak

félárért bárkinek eladjuk.

Semmiféle betét biztosíték vagy kötelezettség nem kívántatik.

Jelenleg legújabb magyar könyvek:

Bolti ár helyett 1/3-ár

Wilde Oszkár Dorian Gray arc-képe	4 —	—50
Ambrus Zoltán: A Berzsenyi lányok tizenkét völgyéne	4 —	—50
Guthi Soma: A vén kopó	2 —	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Róma diadala. Keresztény szociális regény	2 —	—25
Csicseri Orosz Adrienne: Bozóthy Nóra grófnő	1:50	—19
Ambrus Zoltán: Solus eris	4 —	—50
" " Törpék és óriások	4 —	—50
" " Őszi napsugár.	—	—
A gyanu	4 —	—50
Pekár Gyula: Vitézi Románcok	4 —	—50
Molnár Ferenc: Az ördög	2:50	—32
Böhme M.: Egy tévedt nő naplója	4 —	—50
Spaits Sándor: Mandzsurián át kózákkal. — Az orosz-japán háboru története	8 —	1 —
Jászay: Új Magyarország felé	2:50	—32
Heltai J.: Nyári rege	2:50	—32
Malonyai D.: A Csák nemzetség	2:80	—35
Rudnai: Felsőbüki kuria	3:50	—44
Lengyel L.: Egy leány története	2:50	—32
Upton Sinclair: Posvány amerikai irányregény	4:50	—63

Német könyvek:

Wilde O.: Ein Haus aus Äpfeln der Granate	2:40	—30
Wilde O.: Betrachtungen	2:40	—30
" " Der glückliche Prinz	2:40	—30
" " Dorian Gray	3 —	—38
" " Gedichte	2:40	—30
" " Weisheiten	1:20	—15

Legközelebb megjelennek, de már előjegyezzük:

Böhme: Dida Ibsens Geschichte (folytatása: A tévedt nő naplójának.)

Ingusz I. és Fia

könyvkereskedésében

267

Arad, Weitzer János-utca.

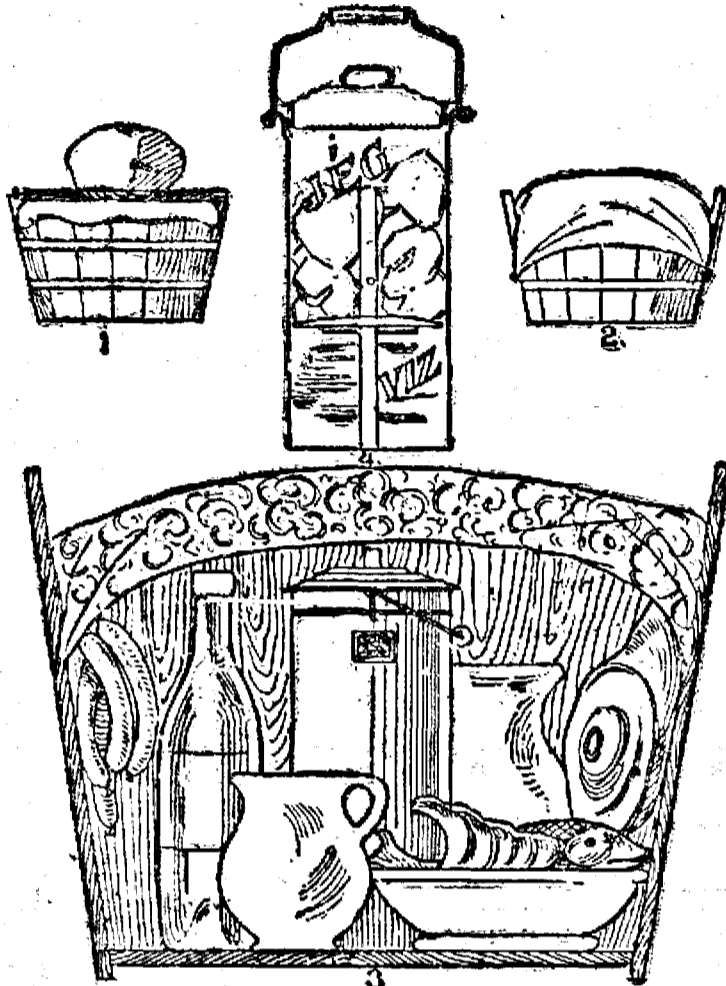
Arad városi és Arad-Temesmegyei telefon 517.

„SIMPLEX“

Minden háztartásban

nélkülözhetetlen

legolcsóbb hűtőkészülék.

legolcsóbb hűtőkészülék.

nélkülözhetetlen

Minden háztartásban

A forró nyári napok beálltával az élelmiszerek frissen tartása és az italok behűtése minden háztartásban — még a legszerényebben is — fontos, sokszor nehezen megoldható kérdést képez.

Míg a jobbmodu családoknál ez a kérdés egy többé kevésbé drága jégszekrény beszerzésével, 20—40 fillér napi jégfogyasztás mellett könnyen megoldható, addig szegényebbsorsu családok ez áldásban a tetemes költségek miatt nem részesülhetnek.

Ez máttól fogva másként lesz! Egy egyszerű és egyszerűségében meglepő találmány lehetővé teszi a legszegényebb sorsu, még a napszámos családnak is, egy rogtonzótt, költséggel alig járó hűtőkészülék alkalmazásával,

napi 4—5 fill. jégszükséglet mellett

mindazt pompásan behűteni, ami forró nyáron romlásnak van kitéve: húsfiét, tejet, vaját, gyümölcsöt, sürt, bort, vizet stb.

Melyik asszony ne várná szívesen munkából, műhelyből, hivatalból, üzletből éhesen, szomjasan és fáradtan hazatérő fér-

jét egy jól behűtött pohár borral, sörrel, friss, romlatlan étellekkel, vagy legalább egy szerény pohár friss vízzel, amikor az egész kiadás 15—20 órára csak 4—5 fillért tesz ki és a hozzávaló jég a legközelebbi szatócsnál bármikor kényelmesen kapható.

Hogy az ételek és italok behűtése és ezáltal frissentartása minő befolyással van forró nyáron az ember egészségének megőrzésére, hányféle — főleg a szegényebb néposztálynál tömegesen fellépő betegség, mint pl. emésztési zavarok, gyomor és bélbetegségek elkerülését teszi lehetővé, ezek a mai művelt ember előtt annyira ismert tények, hogy részletesebb kifejtésre nem szorulnak.

Minden szatócsnál, szívesen és ingyen adnak felvilágosítást az ugyszólván ingyen jégszekrény előállítását illetőleg. Mindenki, aki az eljárással egyszer kísérletet tett, elösmeréssel és hálával fog adózni ezen jó és célszerű, egyszersmind nagy szociális haladást jelentő újításért.

Használati utasítás.

A szatócsnál 3 koronáért kapható törvényileg védett „SIMPLEX“ nevű jégtartó bádogszelencét jéggel megtöltve egy közép nagyságu, vastag falu, jól abroncsolt, minden háztartásban mosásnál használatos dézsa közepébe állítjuk, köréje pedig az élelmiszerekkel és italokkal telt edényeket és üvegeket helyezzük, vagy a dézsa belső oldalába vert kisebb szegekre aggatjuk, (l. a 3. sz. ábrát.) Az így felszerelt dézsát a lakás egy buvós helyére tesszük, összeszáradás és repedés elkerülése végett nedves ronggyal körülkötjük és egy jó nagy párnával, mely a drága ludtoll helyett olcsó fosztott tyuktollakból is készülhet, letakarjuk; a párnára még egy súlyos deszkalapot teszünk (l. az 1. sz. ábrát), vagy négy csücskéjét a dézsa külső oldalára vert kisebb szegekhez lekötjük, úgy, hogy a párna a dézsát felső peremén mindenütt legmentesen lezárja. (l. a 2. sz. ábrát.) A jégtartó bádogszelencéből naponta egyszer a meggyülemlt vizet kiöntjük.

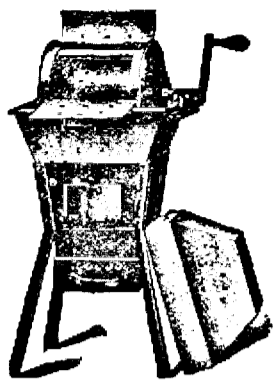
Ily módon gondos kezelés mellett a legkielégítőbb, bármely drága jégszekrényei is vetekedő jég-hűtést érhetjük el

A 4. sz. ábra a jégtartó szelence belsejét mutatja.

Kapható a következő cégeknek: Andrényi Károly és Fia, Husserl Manó bádogos Árpád-tér 5., Sonn Mór Halász-utca 28., Spielmann Áronné Asztalos Sándor-utca 8., Keresztury Gyula Halász-utca 18., Weisz Dávid Kossuth-utca 62., Gróf László Kossuth-utca 24., Dürr Kocsárd Boros Béni-tér 15., Lócs E. és Társa Miksa-utca, Hubert J. Szabadság-tér, Dusek Ferencné Deák Ferenc-utca 30., Altmann Ede Wesselényi-utca 48., Braun Jakab Magyar- és Csiky-utca sarok, Donáth Simon Hal-tér 1., Preisach Vilmos Bocskó-utca 1., Erbeszkern Béla Csernovics-utca 28., Löffler Dénesné Bocskay-tér 4., Karácsonyi Antal Rákóczi-utca 1., Schwarz Dávid Boros Béni-tér 9., Békési Gyula Weitzer János-utca.

Ugyanezen helyeken bármikor kismennyiségben jég is kapható.

Árjegyzék kívánatra küldetik.

A John-féle „Teligőz”- mosógép

**A jelenkor legtökéletesebb
gőzmosógépe!**

Időnek, munkának, szappannak, szódának, víznek és tüzelőanyagoknak 75%-ig járó megtakarítása a kézzel való mosáshoz viszonyítva.

A mosandó darab legnagyobb kimélése.

Mosó-, főző-, gőzölési- és fertőtlenítési készülék egyben. Legcsekélyebb térszükséglet.

Kezesség: Kötelezettség nélküli próbaszállítás.

Állandó raktár:

Pöhm János

vaskereskedőnél 1287

Arad, Szabadság-tér.

Árjegyzék kívánatra küldetik.

Néikülözhetetlen minden háztartásban.

Néikülözhetetlen minden háztartásban.

Egy jó családból való

fiu

1686

tanulónak

azonnal felvétetik.

Érdeklődők küldjék be ajánlatukat.

özv. Grün Mórné,

fűszerkereskedése

Petrozsény.

Hattyu-mosóda!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

mosódámban

az általam legújabbban feltalált fényvel gyönyörűen fényezett **lozoket, kézelőket és gallérokat tudok tisztítani**, amelyek ennek használata által olyanokká lesznek, mintha újak volnának.

Ajánlom tisztító intézetemet, amelyben minden fehérnemű tisztítását, mosását és vasalását mérsékelt árak mellett elvállalom.

Vidéki megrendelések 48 óra alatt elkészülnek és pontosan elküldetnek.

Tisztelettel

Stefán Józsefné

ARAD,

1490

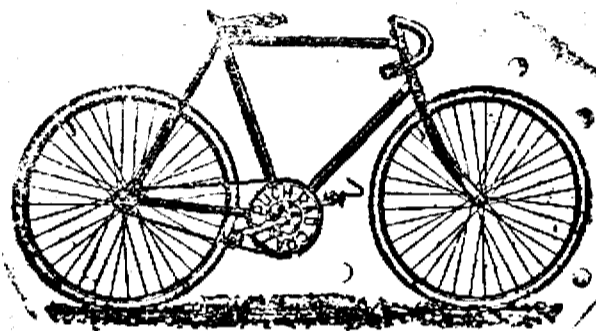
Jóköly-tér, román templom-épület,
a kis posta mellett.

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Új és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy javító műhely.

Gyorokon

II magyar hold kiterjedésű, kitűnő fekvésű

1695

termő szőlő,

épülettel és felszereléssel, esetleg idei terméssel együtt

szabad kézből eladó.

Bővebb tájékozást nyújt

Hodák Vincze,

nyug. állami munkavezető

Gyorokon.

Lábizzadás, hónaljizzadás

ellen meglepő jó hatású szer a **Hajós-féle**

általános hintőpor,

szárit, — szagtalanít.

Ára egy doboznak 70 fillér.

313

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a világhírű törvényesen védett **Hajós-féle**

ANAGALLIN

használata által. — Ára egy üvegnek 70 fillér.

„NEVER“

amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb óvszer. 6 db egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Poloskák kiirtására legjobb szer a Phenolsav.

Ára egy üvegnek 70 fill.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszeriára és gyógyszerészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeháza szomszégedben.

APRÓ HIRDETESEK.

Kisebb szőlő Ménesen

2700 tőke, természettel eladó. Bővebbet Aradon, Sarkad, Választó-utca 23. szám. 1566

Kossuth-utca 25. számú új ház

eladó. Bővebbet ugyanott. 1648

5 szobás lakás,

parkos nagy udvar
azonnal kiadó.
Évi bér 320 frt. Tökölly
Imre-utca 54. (volt Halász-utca.) 1514

Kuván község határában

5. számú mótros megálló mellett kolnával tetszés szerinti nagyságu termő szőlőterülettel eladó. Bővebb tudósítás nyerhető Sina-utca 3. szám. Ugyanott egy reáliskolát végzett jó írásu fiatal ember a szünidő tartamára gyakornokul felvétetik. 1669

Gépész-kovács,

ki az arató és kaszáló gépek kezelését ösmeri, valamint a román nyelvet bírja, igényeinek megjelölése mellett ajánlatát küldje Lunkai bérgazdaság, Lunka u. p. Körösbánya. 1688

Szalonna,

perzselt, légen szárított, kapható Rauchbauer Nándornál, Ujszent-Annán. 1691

Egy négy polgárit

vagy középiskolát végzett fiu tanulónak felvétetik Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Aradon. 861

Jég

kapható havi bérletben naponta házhöz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1253

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Egy két szobás
kényelmes utcai lakás,
hozzátartozó mellék-
helyiségekkel együtt
Dezső-utca 1a. szám
alatt augusztus 1-ére
kiadó. Bővebbet ugyan-
ott, vagy Borona-utca
46. az üzletben.

A rövidáru szakmában jártas

fiatal segéd felvétetik. — Írásbeli ajánlatok Kell Manó céghez intézendők. 1627

Eladó

egy 6 lóerejű Claiton-féle cséplő Robei kazánal. Megtekinthető Soborsini gőzfűrésztelepenél. Bővebbet Nádler Lajos, Arad. 1693

A belvárosban

keresek megvételre egy magános házat kerttel. Ügynökök kizárva. Ár és címet „Magán ház” jelige alatt a kiadóhivatal továbbít.

Villanyvilágítási, telefon, csengettyű, és villámhárító

berendezéseket és javításokat, lámpák és csillárok át-
alakítását gáz- és villanyra
szakszerűen és a legolcsóbban
végzem. — Ivlámpákat,
elektro-motorokat és tusz-
tereket mintakönyv, vagy
rajz szerint szállítok. Leg-
jobb minőségű villanykör-
ték, Auerek és ivlámpa-
szemeket raktáron tartok.

Diamant Ferenc.

Kazinczy-u. 1.
(A polgári iskolával szemben.)

11849 1907. kh.

Hirdetmény.

Arad város rendőrkapitányi hivatala által közhírré tétetik, hogy minden gabonanemű kivéve a csöves kukorica, mely ürmértékkel vagy a felek kölcsönös megegyezése szerint általában árulható, csakis métermázsa szerint adható el.

Gbonának köből (véka) szerinti eladása vagy megvétele az 1879. évi XL. t.-cz. 136. §-ába ütköző kihágást képez s az 1887. évi 4131. számú belügyminiszteri határozat értelmében az ügylet megsemmisítését vonja maga után.

Arad, 1907. június hó 27-én.

Greén, h. főkapitán.

Földes Kelemen

orvosi laboratoriuma

Aradon, Deák Ferenc-utca.

Végez:

hugy, köpet, bélsár, gyomortartalom és hányadék, vér, koros folyadék-gyülemek, epe és hugykőképződmények, nemi szervek váladékai, torok lepedék, ondó, anyatej és korszövettani vizsgálatokat mérsekelt díjazásért. 288

A kerületi iparfelügyelőség által jóváhagyott

gyári munkásnévsor

nyomtatvány, ugy ivekben, mint könyvekbe kötve, kapható az Aradi nyomda részvénytársaságnál.

Gabona üzletben

egy középiskolát végzett jó házból való fiu gyakornoknak azonnal felvétetik.

A ki hasonló üzletben alkalmazva volt, előnyben részesül.

Weisz Adolf,

1696

Uj-Arad.

347—1907. g. sz.

Árlejtsési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a szín- és bérház épületének átfestése és kapcsolatos közműves munkák biztosítása iránt folyó évi július hó 15 én d. e. 10 órakor árlejtsést tart.

Kikiáltási ár: 3642 korona 22 fillér.

Bánatpénzül leteendő kikiáltási ár 5%-a készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtsésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz letételét igazoló pénztári jegy mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtsési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtsési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtsést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székeének 1907. évi július hó 1-én tartott üléséből.

Kiadta:

Zubor Andor, s. k. aljegyző.

Goddam!

Vége egy gyorsan és biztosan ható tyukszem-írtó szer

Cook & Johnsons

amerik. patent-

3917

Tyukszem-gyűrű

1 drb. 20 fillér, 6 drb. 1 korona, postán 20 fillér portó.

Kapható a Monarchia minden gyógyszerárán, valamint az összes drogeriákban.

Mc Cormick

amerikai aratógép-gyár

igazgatósága és főraktára:
Budapest, V., Alkotmány-utca 12.
Knecht E. John igazgató.
Mc Cormick kéveköto-arató-
gépei és marokkrakó-arató-
gépei a magyar viszonyoknak
megfelelően külön lesznek gyártva.
Ez nem árs írázis, hanem tény!

Kizárólagos képviselő és raktár: Kovács Soma és Társa Arad. 3934

DÉLICE

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szívhat.